

slovenske železarne

Jesenice dz

Novice

220010154,7

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

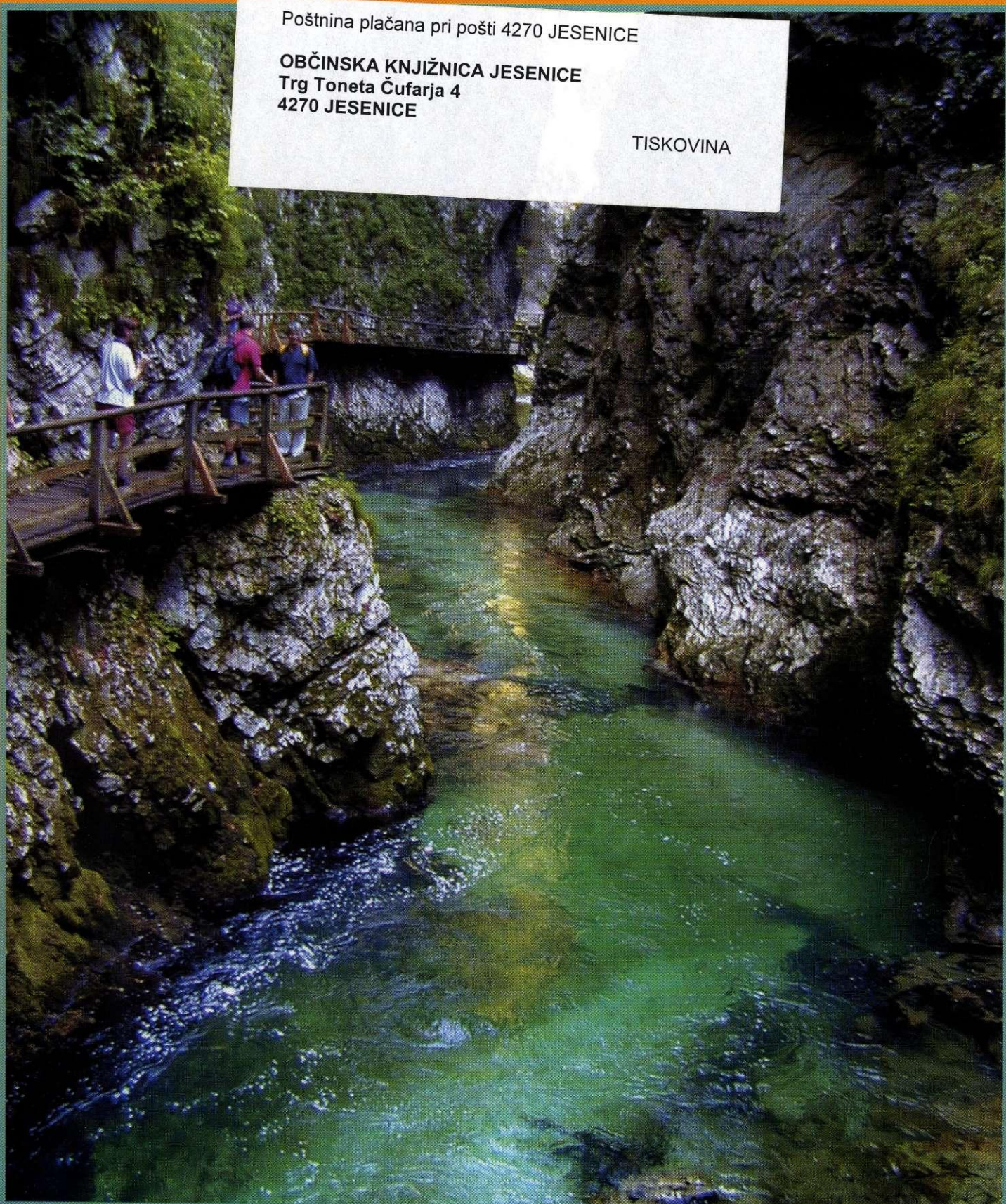
interni informacijski časopis
številka 7, julij - avgust 2001

Novice

Poštnina plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

Vsebina

INOVACIJE

Inovacijski dobiček po enem letu obratovanja nekaterih izboljšav

EKOLOGIJA

Strategija EU za izkoriščanje energije odpadkov

Uvajanje sistema ravnanja z okoljem po sistemu EN ISO 14001

VODENJE KAKOVOSTI

Procesna organiziranost

INFORMATIKA

Kako izbrati dobro geslo

PROJEKTI

Avtomatski livar

Novi merilnik elektromagnetnih lastnosti MPG BROCKHAUS

KADROVSKA GIBANJA

NOVICE IZ TOVARNE

Popravilo pristaniškega dvigala št. 3

Remont železniškega mostu na tirni povezavi Jesenice - Bela

Gradnja tirov na Beli za skladišče jeklenega odpadka

Aktivnosti v PC PDP v času avgustovske ustavitve proizvodnje

V PC vroča predelava bo tudi letos potekal letni remont

Proizvodnja v juniju

Obisk ministrice za gospodarstvo

Obvestilo in opozorilo

Skupščina družbe SŽ Achroni

IZ SVETA JEKLA

Uporaba neorientiranih elektroplöčevin

SINDIKALNE NOVICE

Dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje

Na obisku pri belgijskih sindikatih

KAKO STE OCENILI NOVICE

INTERVJU

Pavel Kokalj: »Dolgčas mi pa ni nikoli!«

NI MI VSEENO!

ANKETA

POHODNIŠTVO

Drugi pohod slovenskih železarjev na Veliki Rogatec

KULTURA, RAZVEDRILO, PROST ČAS

Pestra in bogata ponudba Gledališča Toneta Čufarja Jesenice

Preživljanje prostega časa železarskih družin pred letom 1941

Fitness v hokejski dvorani odprt tudi med počitnicami

Kopališče Ukova - čista voda, prijetna osvežitev

Plavalni tečaji

Dopustniški dnevi pred domačim pragom

Smeje je pol zdravja

BILO JE PRED 50 LETI...

NAGRADNA KRIŽANKA

Slika na naslovni strani: ožina v Soteski Vintgar

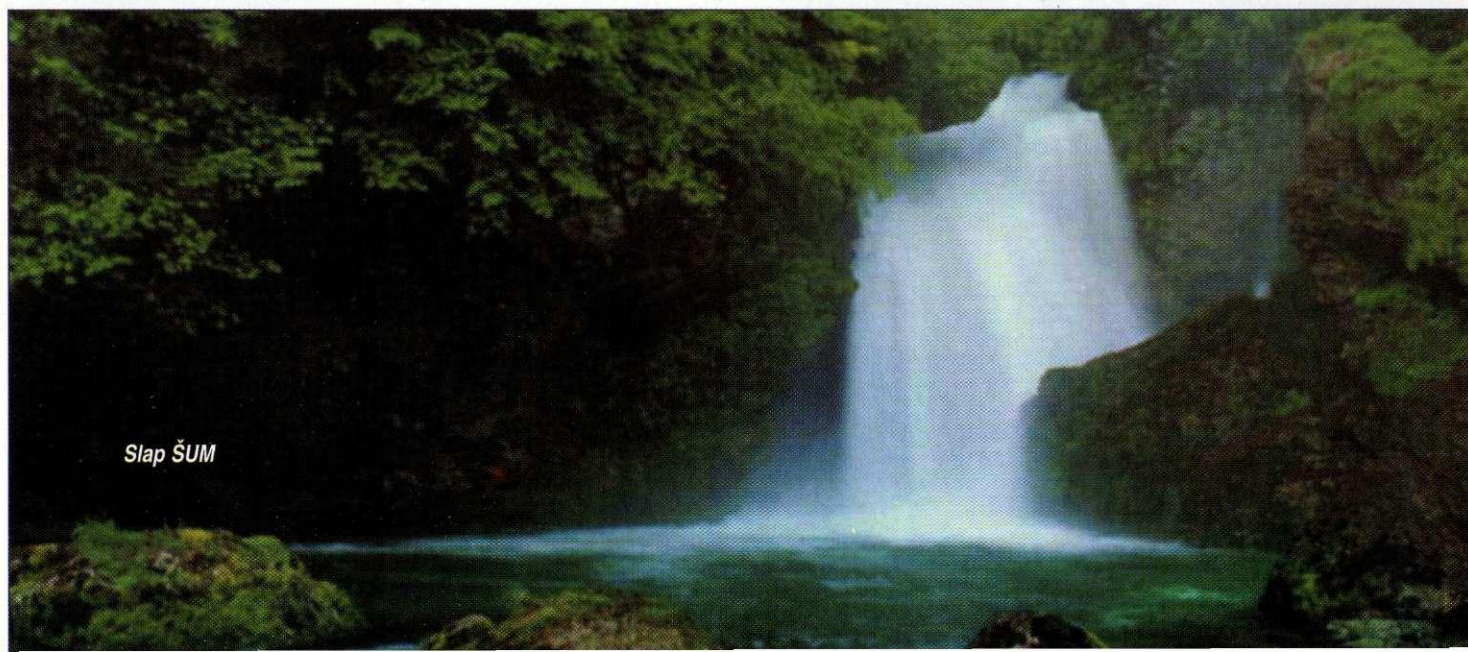
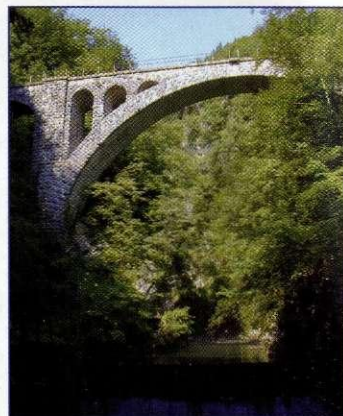
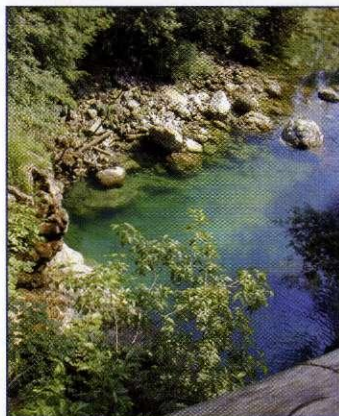
Sotesko Vintgar vam predstavljamo v slikah na tej in naslovni strani Novic. Slik bi lahko naredili tisoč in vsaka bi bila lepša od prejšnje.

Sotesko Vintgar sta odkrila po naključju, ko je bila voda Radovne zelo nizka, gorjanski župan Jakob Žumer in fotograf Benedikt Lergetpöcher, februarja 1891. Zaradi tolikih lepot sta se odločila, da bosta sotesko uredila, zato sta takoj ustanovila gradbeni odbor. Javna otvoritev je bila 26. avgusta 1893.

Soteska - dolga je 1,6 km, je poznana tako tujim kot domačim turistom. Vrezana je med navpičnimi stenami Homa in Boršta, krasijo jo Radovna s slapovi, tolmini in brzicami, ki teče od Spodnjih Gorij proti Blejski Dobravi, kjer se končuje z šestnajst metrov visokim rečnim slapom Šumom (na sliki spodaj).

Sprehod skozi prijeten hlad soteske se vam bo v poletni vročini prav gotovo prilegel, žuboreča voda pa vas bo napolnila z novo energijo.

Vabljeni!

Slap ŠUM

UVODNIK

POLETJE JE TU

Julijske Acronijeve Novice so pred vami v obdobju, ko ste nekateri že preživeli letni dopust, nekateri ga ravno v tem trenutku koristite, ostali pa se nanj pripravljate. Žal je narava dela v Acroniju specifična, zato bo veliko delavcev, predvsem vzdrževalcev, navkljub zaustavitvi proizvodnje v jeklarni, vroči valjarni in v predelavi debele pločevine, ostalo na delovnih mestih. Letni remonts so nujni in z vidika trga najlažje izvedljivi konec julija in v začetku avgusta, saj je avgust poleg meseca decembra edini mesec, ko se zmanjšajo naročila in odprema. Izvajalci remontov imajo zahtevno in odgovorno nalogo, saj morajo biti dela izvedena kakovostno in v zelo kratkih rokih. Ob sami izvedbi pa se navkljub dolгим in temeljitim pripravam zgodi veliko nepredvidenega, kar še otežuje delo. Zanesljivost proizvodnih naprav je eden izmed ključnih dejavnikov našega poslovanja, zato smo prepričani, da bodo remonts uspešno izvedeni in se že v naprej zahvaljujemo vsem, ki bodo pri tem sodelovali /tudi zunanjim sodelavcem/ za vložen trud.

Navkljub dejstvu, da smo želeli te novice oblikovati bolj dopustniško, bi želel še enkrat izpostaviti zelo uspešno poslovanje Acronija v prvem polletju, saj smo v letošnjem

letu prodali 120.864 ton končnih izdelkov, kar je 10.000 ton oz. 10 odstotkov več kot v letu 2000. Obenem pa ne moremo mimo dejstva, da je na trgu prisotna vedno močnejša recesija in države kar tekmujejo v objavljanju korekcij že napovedanih stopenj gospodarskih rasti. Velika odvisnost Acronija in slovenske predelovalne industrije od razmer na evropskem trgu vpliva na pričakovano težavnejše poslovanje v drugi polovici leta. Z vrsto ukrepov na področju prodaje, nabave, financ in proizvodnje bomo poizkušali omiliti vplive recesije na poslovanje, s ciljem, da poslovno leto zaključimo v okviru načrtovanega v gospodarskem načrtu za leto 2001.

Splošno pravilo, da je kupec kralj, se v pogojih tržne recesije kaže še v večji meri. Pogoji, da bi še v naprej dosegali tak obseg prodaje, so: kakovostni končni izdelki, kompletirane dobave, točni dobavni roki, kratki dobavni roki, obvladovanje stroškov proizvodnje in ostalih poslovnih stroškov. Vsak zaposlen v Acroniju lahko s svojim delom veliko pripomore k izboljšanju konkurenčnosti naših izdelkov. Z nevestnim, neodgovornim in slabim delom pa lahko izniči napore velike skupine delavcev.

Z željo po lepem, toplem in doživetij polnem poletju vam želimo, da se zdravi in polni elana vrnete na svoje delovno mesto. Z investicijami, ki so že v teku, in načrtovanimi investicijami v povečevanje zmogljivosti PC Hladna predelava želimo pričakati postopek privatizacije Acronija čim bolj pripravljeni. Le to zagotavlja prihod resnih interesentov za nakup in s tem zanesljivejše nadaljevanje tradicije jeklarstva na Jesenicah.

Namestnik glavnega direktorja
Ljubo Osovnikar

Gneča pred špedicijo napoveduje sušni mesec avgust.

INOVACIJSKI DOBIČEK PO ENEM LETU OBRATOVANJA NEKATERIH IZBOLJŠAV

V poročilu o inovacijski dejavnosti za leto 2000 smo ocenjevali letno gospodarsko korist, ustvarjeno z izboljšavami oziroma inovacijami nad 300 milijonov tolarjev. Po enem letu izkoriščanja nekaterih dosežkov je bila dana možnost natančnejšega izračuna, ki po mnenju nekaterih preoptimistično oceno v celoti potrjuje.

Z osmimi izboljšavami, od katerih ena izpolnjuje celo pogoje za uvrstitev med inovacije, smo ustvarili skupaj preko 206 milijonov gospodarske koristi. Če k temu prištejemo še dobiček inovacije, ki je bila registrirana pred letom 1999 in njene učinke še spremljamo, je številka višja še za dobrih 40 milijonov tolarjev.

Z dvema izboljšavama, ki ju v izračunu gospodarske koristi nismo upoštevali, je avtor sicer občutno zmanjšal zastoje na ključnem agregatu vroče valjarne, ki pa za proizvodnjo ni ozko grlo. Če bi to skrajšanje zastojev lahko izkoristili za dejansko proizvodnjo, ki bi se videla v povečanju prodaje, bi lahko govorili celo o še za 238 milijonov višji številki.

Za inovacijske nagrade smo namenili nekaj več kot en odstotek čistega inovacijskega dobička.

A. Novšak

Vsem sodelavcem Acronija želim prijetno dopustovanje. Prepričan sem, da si boste s svojo iznajdljivostjo in ustvarjalnostjo znali pričarati toliko lepih trenutkov ter doživetij, da bomo jeseni spočiti in polni novih zamisli skupaj pomaknili kazalec uspešnosti inovacijske dejavnosti še više. Kdo ve, mogoče si bomo pa prihodnje leto lahko privoščili že škaaf in cel kilogram soli?

A. Novšak

EKOLOGIJA

STRATEGIJA EU ZA IZKORIŠČANJE ENERGIJE ODPADKOV

Sežiganje (incineracija) odpadkov je izredno pomemben faktor gospodarjenja z odpadki. Osnovna direktiva EU za ravnanje z odpadki že predvideva sežiganje odpadkov s pogojem, da ne ogroža zdravja ljudi ali povzroča škodo okolju. Seveda je potrebno vedeti, da je sežiganje le eden od razpoložljivih načinov ravnanja z odpadki. Velike količine nenevarnih odpadkov, ki niso komunalni odpadki, se sežiga samostojno ali z drugimi gorivi (koincineracija)

v postrojenjih za proizvodnjo energije in cementarskih pečeh. To je bil poleg redukcije emisij ključnih polutantov v atmosfero in nadzora izpustov v vodo ter tla dodatni razlog, da je EU Komisija za okolje začela pripravljati predlog za novo Direktivo. Nova Direktiva ima sedaj večjo širino, saj vključuje skoraj vse vrste tekočih in trdnih odpadkov. Pokriva tako sežigalce (incineratorje) kot sosežigalce (koincineratorje). Samo nekaj postrojenj ni vključenih. Cilj Direktive je preprečiti, kjer to ni možno pa vsaj čimbolj zmanjšati, možne negativne vplive na okolje, posebno emisijsko onesnaženje zraka, tal, vode in talnice ter tveganje za človekovo zdravje kot posledica incineracije ali koincineracije odpadkov. Ta cilj se mora doseči z ostrimi obratovalnimi pogoji in tehničnimi zahtevami. »Incinerator« je katerokoli prenosljivo ali stalno postrojenje in oprema, namenjeno toplotni obdelavi odpadkov z uporabo ali izkoriščanjem sproščene toplotne energije. »Postrojenje za koincineracijo« je postrojenje, pri katerem je glavni namen proizvodnja energije ali proizvoda in pri tem:

- uporablja odpadke kot redno ali dodatno gorivo ali
- odpadke termično obdela za njihovo končno odlaganje.

Direktiva je instrument, ki naj uveljavi stroge standarde, posebno glede emisij v atmosfero, tla in vode ter zaščiti okolje in zdravje. Za doseganje visoke ravni varovanja okolja, postavlja Direktiva omejitve emisijskih vrednosti. Da bi zadovoljili omejitve emisijskih vrednosti, je obvezna vdelava ustrezne čistilne naprave dimnih plinov. V Sloveniji te postopke uporabljajo podjetja, kjer poleg mazuta uporabljajo kot gorivo še odpadna olja. V tujini pa že izkoriščajo tudi energetske vrednosti komunalnih odpadkov ter raznih industrijskih odpadkov. V Acroniju incineracije oz. koincineracije odpadkov ne uporabljamo.

Andreja Purkat

UVAJANJE SISTEMA RAVNANJA Z OKOLJEM PO SISTEMU EN ISO 14 001

V Acroniju smo se odločili, da začnemo z sistematskim uvajanjem sistema ravnanja z okoljem. Namen standarda EN ISO 14 001 je vzpostaviti sistem, ki bo omogočal nenehno sistematično izboljšanje samega sebe in posledično zmanjšal obremenitve okolja.

Najpomembnejša stvar za zagon projekta sistema ravnanja z okoljem je zavezanost vodstva za reševanje okoljske problematike podjetja. Poslovodstvo je trdno prepričano v potrebnost uvedbe sistema, zato je že 15. marca 2001 sprejelo ZAVEZANOST VODSTVA za reševanje okoljske problematike, prav tako pa sem prepričan, da se te problematike zaveda večina zaposlenih v podjetju.

Če želimo uvesti učinkovit sistem vodenja sistema ravnanja z okoljem, moramo najprej ugotoviti vse učinke na okolje, ki jih Acroni ima. Te vplive na okolje nam bo pokazala ZAČETNA ANALIZA STANJA. Samo na osnovi izčrpnega začetnega pregleda stanja okolja lahko vodstvo postavi relevantno OKOLJSKO POLITIKO ter na njej sloneče okvire in izvedbene cilje. Z izdelavo začetne analize smo v zaključni fazi. Na kratko jo bomo predstavili v naslednjih številkah Novic.

Uvajanje sistema ravnanja z okoljem EN ISO 14 001 v Acroniju bo zahtevalo veliko dela in zavzemanja vseh zaposlenih za okoljsko problematiko. S strokovnim svetovanjem nam bo pri uvajanju sistema pomagal zunanji sodelavec mag. Alojz Bitenc.

Veliko dela smo že naredili v preteklosti. Z okrepi in investiranjem smo zmanjšali emisije v okolico, v kateri Acroni deluje in ki zajema zrak, vodo, tla, naravne vire, rastlinstvo, živalstvo in človeka. Obseg pa se razteza od notranjosti podjetja, pa do globalnega sistema. Z EN ISO 14 001 bomo ta naša prizadevanja nadgradili s sistematičnim pristopom k stalnim izboljšavam vplivov na okolje.

Branko Banko

PROCESNA ORGANIZIRANOST

Organiziranost podjetij temelji na zakonitostih in načelih, ki so bila oblikovana pred več kot dvesto leti. Temelji na zahtevah, da je treba delo razdeliti na preproste naloge, ki jih opravljajo za to usposobljeni posamezniki v posameznih oddelkih. Za usklajevanje vsega tega dela je v podjetju potrebno veliko strokovnega in vodstvenega dela z ustreznimi velikimi režijskimi stroški. Nove razmere terjajo opustitev zastarelih načel in uvedbo novih. Nova organiziranost naj bi se bistveno razlikovala od dosedanje. Njena bistvena značilnost je procesna naravnost.

Zato ni naključje, da je ena od bistvenih sprememb novega standarda ISO 9001 : 2000 procesni pristop. Standard sicer sam postavlja samo nekaj splošnih zahtev glede obvladovanja procesov, vendar menimo, da je na osnovi obsežne strokovne literature s tega področja mogoče odgovoriti na zahteve standarda. Po dosedanjem standardu ISO 9001 : 1994 je bila kakovost izdelkov eden najpomembnejših faktorjev za zadovoljevanje kupčevih potreb, pri čemer ekonomski faktor ni bil bistven. Kakovost pomeni, da kupec prejme izdelke, ki so v skladu z njegovimi zahtevami in pričakovanji.

Kakovost izdelkov je v veliki meri odvisna od kakovosti procesov, iz katerih izhajajo. Pri tem je v skladu z novim standardom ISO 9001 : 2000 potrebno procese obravnavati širše kot samo proizvodne procese, saj je kakovost rezultat številnih med seboj prepletenih ter vplivnih procesov, na več ravneh in vseh področjih podjetja.

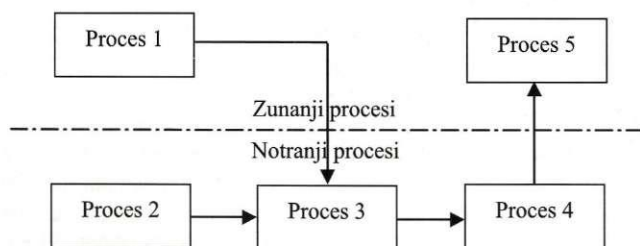
Z željo po pridobitvi certifikata v skladu z novim standardom, ki zahteva procesni pristop in stalno izboljševanje s pomočjo merljivih ciljev, bo potrebno prilagoditi naš sistem vodenja kakovosti na nove zahteve.

Pa pogledjmo, kako standard definira procesni pristop:

Da bi podjetje učinkovito delovalo, mora identificirati in izvajati številne povezane aktivnosti. Aktivnost, ki uporablja vire, in jo izvajamo z namenom omogočiti spremembo vhodov v izhode, lahko obravnavamo kot proces. Izhod enega procesa pogosto tvori vhod v drugi proces.

Če poenostavimo:

Kot vhodi v proces se lahko pojavijo izdelek ali informacije. Vhodi sprožijo verigo aktivnosti znotraj posameznih procesov in s tem same procese. Rezultat takih procesov so izhodi iz procesa, ki so lahko izdelki ali informacije. Vhodi so navadno rezultat predhodnih procesov, izhodi pa predstavljajo vhode v procese, ki so lahko v podjetju ali izven njega (slika spodaj).

Kot proces lahko opredelimo vsako aktivnost v podjetju, vendar je smiselno upoštevati le tiste aktivnosti, ki prispevajo neposredno ali posredno k dodani vrednosti končnih izdelkov.

Procese v podjetju delimo na notranje in zunanje. Notranje procese pa na glavne, ki jih je v podjetju običajno 5 do 20 (proizvodni, nabavni, razvojni, planiranje proizvodnje, itd...), ter več deset podprocesov, kjer se kot vhodi in izhodi izmenjujejo izdelki in informacije.

Ta izmenjava poteka tako znotraj procesov, kot med posameznimi procesi. Npr.: rezultat proizvodnega procesa predstavlja vhodni izdelek in informacijo za proces skladiščenja. Informacije iz proizvodnega procesa so vhodne informacije tudi za načrtovanje proizvodnje, prodajo, itd....

S procesnim pristopom je možno tudi uresničiti zamisel o vzpostavitvi notranjih dobaviteljev in kupcev. Namen takšnega vzpostavljanja odnosov je enak kot pri zunanjih dobaviteljih in kupcih: zadovoljitev želja in zahtev kupcev s strani dobavitelja.

mag. Klemen Hribar

inform@tika

KAKO IZBRATI DOBRO GESLO

SLABA GESLA

Da spoznamo dobro geslo, moramo najprej poznati slaba.

Slaba so tista gesla, ki jih je mogoče uganiti z avtomatiziranim poskušanjem. Programi za ugibanje gesel zmorejo pregledati vse kombinacije znakov le za krajša gesla (do npr. 6 znakov v spremenljivem času), pri ugibanju daljših gesel pa se zatečejo k poskušanju s podmnožico gesel, ki sloni na poznavanju osebnih podatkov o uporabniku in na splošno znanih besedah iz slovarjev, knjig in podobnih zbirk besed ali krajših fraz, ter na preprostejših izpeljankah in variacijah teh besed. Javno in preprosto je dostopna ogromna količina besed v raznih jezikih, zato nismo varni niti z geslom v eksotičnem jeziku niti z malo znanim mitološkim bitjem.

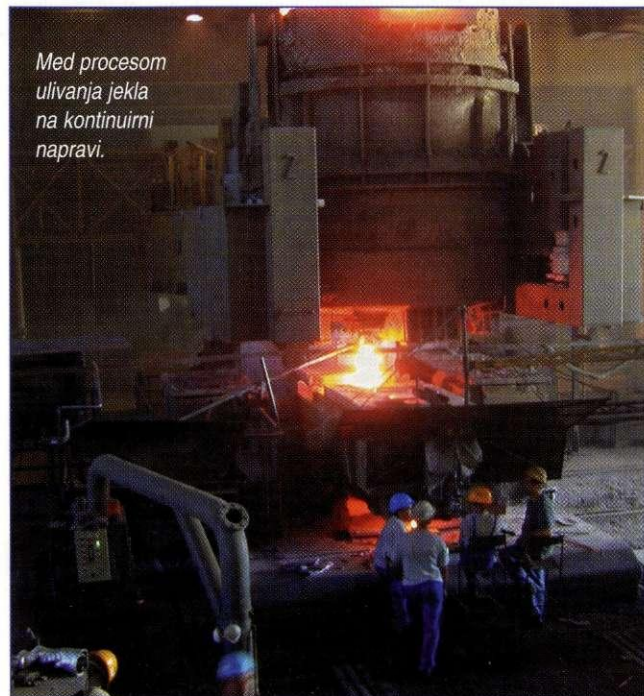
Slabo geslo je:

- geslo, sestavljeno ali izpeljano iz vašega uporabniškega imena (šifre na računalniku), imena in priimka ali iz drugih osebnih podatkov, kot so npr.: ime soproga/soproge, otrok, staršev, psa, ime sodelavca/sodelavke ali prijatelja/prijateljice; vaša telefonska številka, registrska tablica avtomobila, ime družbe, katerikoli del vaše matične številke - vključno s preprostimi permutacijami teh delov (npr.: Jereb, pjereb, peterj, PETER, Dr.Jereb, retepJ, jerebjereb...);
- geslo, izpeljano iz imena vašega računalnika ali operacijskega sistema, ali izpeljano iz kateregakoli uporabniškega imena na tem računalniku, vključno v variantami: z veliko začetnico, podvojeno, napisano nazaj, napisano naprej in nazaj ipd;
- geslo, ki je beseda, ki jo lahko najdemo v slovarjih (v domačem ali tujem jeziku), leksikonih in drugih spiskih besed in verjetnih gesel, med drugim:
 - imena slavnih ljudi ali izmišljenih junakov, mitoloških bitij, športnih ekip, ...;
 - lastna imena, priimki, krajevna imena;
 - naslovi filmov in knjig ter krajev in oseb iz njih;
 - strokovni ali žargonski izrazi;
 - pogoste ali vulgarne fraze in njihove okrajšave;
 - imena družb in njihovih izdelkov (avtomobili, letala, računalniki, HiFi in foto tehnika, ...);
 - kratice;
- iz gornjih imen tvorjeni: množina, pridevnik, trpnik, v angleščini dodani "ing" ali "ed" in podobne izpeljanke;
- zamenjave črk v gornjih besedah, med drugim zamenjava prve (ali poljubne) črke v besedi z veliko črko ali s krmilnim znakom, pretvorba cele besede v velike črke, beseda zapisana nazaj ali podvojena, zamenjava
 - črke 'o' v cifro '0',
 - črke 'l' v cifro '1',
 - črke 'z' v cifro '2',
 - črke 'h' v cifro '4',
 - črke 's' v cifro '5' ali znak '\$',
 - črke 'a' ali 'o' v znak 'Ž', in podobno;
- preprost vzorec (bbbbbb, 12345678), vzorec s tipkovnice (qwerty, asdfghjkl);

AVTOMATSKI LIVAR

V preteklih letih sem nekajkrat obiskal jeklarne po Evropi in eden od poglavitnih sistemov, ki ga na naši livni napravi nismo imeli, je bil avtomatski livar. Tuji strokovnjaki so mi vedno poudarjali, da zagotavljanja kakovosti brez avtomatskega livarja ni. V preteklosti sem že nekajkrat apeliral, da je sistem nujno potreben, vendar nam težak finančni položaj tega ni dopuščal vse do lanskega leta, ko se je poslovanje Acronija odločilno izboljšalo. Tako smo tudi mi prišli do težko pričakovanega avtomatskega livarja.

Za odobritev projekta so pomembni predvsem cilji in ekonomski učinki projekta.

Med procesom ulivanja jekla na kontinuirni napravi.

Cilji projekta:

- zmanjšanje brušenja nerjavnih slabov za cca. 40%,
- znižanje števila prodorov za cca. 10%,
- en delavec na izmeno manj (prerazporeditev),
- humanizacija delovnega procesa in konstantno zagotavljanje kakovosti slabov.

Ekonomski učinki:

Izračuni kažejo, da se bo naložba povrnila v 16 mesecih.

Ko smo definirali cilje in izračunali ekonomske učinke, smo pristopili k zbiranju ponudb potencialnih izvajalcev. Nato smo opravili tehnične razgovore. V projektni skupini so mi bili v veliko pomoč Stane Škabar (Vzdrževanje – mehanski del), Milan Ravnik (Vzdrževanje – elektro) in Iztok Polak (Procesna avtomatika). Po opravljenih pogovorih s štirimi potencialnimi dobavitelji je bila soglasno sprejeta francoska firma S.E.R.T. s podizvajalcem VUHZ (CZ). Nato je sledilo zaključno usklajevanje projekta in končne pogodbe. Septembra 2000 je bila pogodba podpisana. Ker je bilo veliko dodatnih del treba postoriti še doma, smo na podlagi ponudb izbrali še domače izvajalce (INPRO d.o.o. – hladilni sistem za senzor, Pilaster – predelava kokilnih plošč in hladilnega plašča, El-Tec Mulej – kabliranje).

Funkcija avtomatskega livarja pri ulivanju jekla na livni napravi

Ko je jeklo metalurško obdelano in je temperatura nastavljena, začnemo z ulivanjem. Jeklo iz livne ponovce teče v vmesno

- geslo iz števil, še posebno iz takih, ki izvirajo iz osebnih podatkov, npr. telefonske številke, matične številke, naslovi, registrske tablice, datumi; pa tudi druge številke zapisane s ciframi, npr. 2001, ali zapisane z besedo (dvanaest, twelve);
- karkoli od doslej naštetega, čemur sledi (ali pred katerim stoji) ena cifra, dvomestna letnica ali ločilo;
- karkoli od doslej naštetega, zapisano nazaj (ali podvojeno za kratke besede);
- geslo, krajše od šest znakov;
- za Unix sisteme: geslo, ki je sestavljeno iz samih velikih ali samih malih črk.

DOBRA GESLA

Dobro geslo je tako, ki si ga z lahkoto zapomnimo, a ga je težko uganiti.

Ne da se povedati pravila, kako sestaviti dobro geslo - takoj, ko bi ga povedali, tako narejena gesla ne bi bila več dobra. Če pa se izogibamo zgoraj naštetim slabim geslom in prepustimo svoji domišljiji prosto pot, bomo ob spodnjih idejah lahko brez težave izbrali odlično geslo:

- uporabimo **dvoje** ali več **pomensko nepovezanih** besed, vmes pa namečemo še kakšno cifro ali ločilo: RIBA04grd, muc_St0l
- uporabimo začetne črke stavka, ki si ga je lahko zapomniti, a ga je težko uganiti, npr.:

Hladno pivo! Kar dva prinesite prosim. -> Hp!K2pp. (Unix),

hpivo_k2pp (Win)

- če uporabimo nesmiselni stavek, bo geslo še težje uganiti, zaradi kakšne šokantne ali vulgarne besede v njem pa si ga lažje zapomnimo: Zakokodakal si je: "fikslavdon, strela nebeška!" Zsj:f,Sn! (Unix), zkksjfl\$N (Win)

Ne pozabite, da mora biti izbrano geslo dovolj dolgo, da ga ni mogoče uganiti s poskušanjem vseh kombinacij znakov.

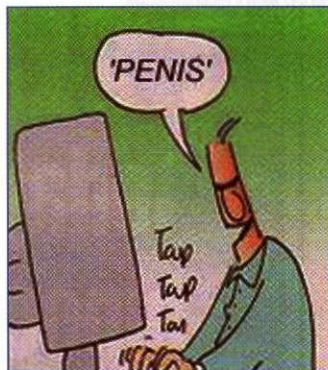
Ne uporabite gornjih primerov za svoja gesla! S tem, da smo jih zapisali, so postala slaba.

OMEJITVE OPERACIJSKEGA SISTEMA

Windows NT

Dolžina gesla je omejena na 14 znakov. Pri neposrednem vklopu v sistem ali pri vklopu prek omrežja z drugega Windows NT sistema se velike in male črke ločijo med seboj, pri vklopu prek omrežja iz sistema, na katerem ne teče Windows NT, pa se ne ločijo. Dovoljeni so tudi posebni znaki in znaki s kodami nad 128, le da je nekatere znake s posebnim pomenom v nekaterih kontekstih potrebno zaščititi (npr. z narekovaji ali 'D').

Aljoša Vister

ponovco, od tam pa skozi izlizek v kokilo. Kokila je sestavljena iz štirih bakrenih plošč dolžine 700 mm, debeline (160 mm, 200 mm, 250 mm) ter širine od 800 – 1560 mm. Kokila je reaktor, v katerem se dogajajo različne funkcije pod ekstremnimi pogoji:

- toplotni izmenjevalnik (2 MW/m^2),
- orodje za strjevanje,
- kalup, ki daje dokončno oblikoizdelku,
- hidro-kemični reaktor.

Kakovost slaba je odvisna od homogenega delovanja vseh teh parametrov v prostoru in času.

Kokilo skozi izlizek napolnimo s tekočim jeklom, katerega pokrijemo z livnim prahom. Ta se na talini stali. Del žilindrne faze livnega prahu se ob kontaktu z hladnimi bakrenimi ploščami nalepi na bakrene plošče in tam ostane kot trda kristalinska faza ter skupaj s kokilo niha $\pm 2\text{ mm}$. Celotno ulivanje je sestavljeno samo iz enega nihaja navzdol in navzgor, ki se nato neštokrat ponavlja. Ob gibanju kokile navzdol pritiska nalepljena kristalinska faza na vrh meniskusa (t.j. prva tenka strjena plast jekla) in ga upogiba proti sredini kokile. Ob gibanju kokile navzgor pa žilindrna faza livnega prahu meniskus prelije. Tako nastane t.i. oscilacijska marka, žilindra pa služi za mazanje med žilo in bakrenimi stenami. Pri ročnem ulivanju ni možno ves čas držati jekla v istem nivoju. Raven jekla se zato pomika navzgor ali navzdol. Ob nenadnih premikih pride raven jekla v disonanco ali resonanco z gibanjem kokile, kar povzroča motnje v odvodu toplote. Debelina strjenega jekla po preseku kokile je različna, zaradi tega se povečajo termične napetosti, te pa povzročajo razpoke na površini slaba. Nihanja povzročajo tudi prelitja, v katerih najdemo gnezda livnega prahu (luskine).

Večino teh anomalij odpravi avtomatski livar, ki s pomočjo senzorjev zazna raven taline in jo preko mehanizma za nadzor položaja monobloka drži v tolerančnih mejah $\pm 3\text{ mm}$.

S francoskimi (S.E.R.T.) in češkimi (VUHZ) strokovnjaki smo v začetku junija začeli s hladnim testiranjem. Da je hladno testiranje potekalo nemoteno, gre zahvala tako tujim kakor tudi domačim izvajalcem. Po treh dneh hladnih testiranj, pregledov vseh sistemov smo opravili prvi uspešni poskus avtomatskega ulivanja. Testirali smo tudi avtomatski start. Toda avtomatski start je zelo kompleksna zadeva zaradi različnih dimenzij slabov in različnih viskoznosti jekla. V naslednji dneh pričakujemo iz firme S.E.R.T. računalnik, ki bo preko modema povezan z francoskimi strokovnjaki. Ti bodo analizirali naše ročne starte in nato naredili modele za avtomatske starte.

Prvi vtisi po zagonu so pozitivni. Površine slabov so lepe, napak je veliko manj. Sestavljamo tudi skupino, ki bo ponovno ovrednotila potrebe po čiščenju površin. Livarji so psihično razbremenjeni, saj postopek nadzorujejo samo še vizuelno in v procesu aktivno sodelujejo samo še ob startu in zaključku ulivanja. Tudi poraba livnega prahu se je vidno zmanjšala.

Želje in sanje so se nam torej uresničile. Naša dolžnost je, da sistem vzdržujemo, negujemo in kar se najbolj da izkoristimo.

Ob tej priložnosti bi se še enkrat zahvalil vsem, ki so kakorkoli sodelovali v projektu Avtomatski livar.

Emil Šubelj

NOVI MERILNIK ELEKTROMAGNETNIH LASTNOSTI MPG BROCKHAUS

Na oddelku Raziskave in razvoj smo po več kot dveh letih, kolikor je preteklo od zadnje velike okvare starega merilnika PMS 1000, uspeli izvesti prvo večjo naložbo v merilno-raziskovalno opremo od leta 1995 naprej in sploh največjo v zadnjih desetih letih. Novi merilnik, v Acroniju znan kot popularni "Epstein", je dobavilo nemško podjetje Brockhaus Messtechnik, ki je trenutno vodilni evropski proizvajalec tovrstne merilne opreme.

Merilnik MPG je namenjen merjenju elektromagnetnih lastnosti elektropločevin in je dobro opremljen tudi za potrebe razvoja ter obsežnejših preiskav elektropločevin. Sestavljen je iz:

- merilno-napajalne omare z glavnim računalnikom, ojačevalnikom, elektronskimi vezji, procesno opremo in transformatorji,
- treh različnih merilnih jarmov,
- profesionalnega osebnega računalnika s pripadajočo opremo.

Merilnik MPG upravljamo izključno preko osebnega računalnika s pomočjo posebne programske opreme. Na voljo imamo veliko možnosti različnih postopkov meritev. Dobavitelj je ugodil našim

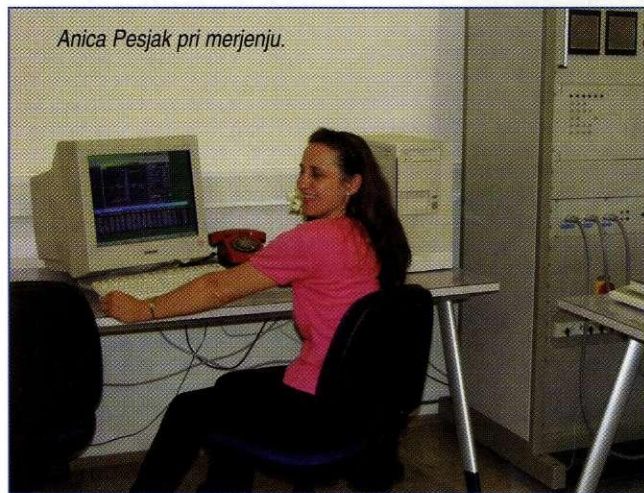

Člani ožje projektne skupine
ob merilniku.

številnim posebnim zahtevam in celotno opremo prilagodil našim potrebam. Čeprav je za zanesljivo in učinkovito upravljanje nove naprave potrebno veliko znanja, je osnovno delo zelo olajšano, saj lahko poteka poleg angleškega in nemškega v celoti tudi v slovenskem jeziku.

Merilnik je bil za potrebe RR zares nujen. V preteklih dveh letih smo namreč vse meritve izvajali v laboratoriju TK v Hladni valjarni, kar je bilo pogosto moteče tako za delo TK kot RR.

Na novem merilniku izvajamo poleg meritev za razvojno-

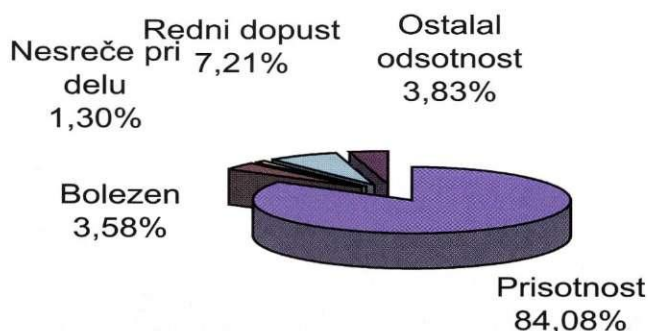
Anica Pesjak pri merjenju.

raziskovalne potrebe tudi številne meritve v okviru tehničnega servisa kupcev naših elektropločevin, služi pa tudi kot nadomestni merilnik v primeru okvare proizvodnega merilnika Tehnične kontrole v Hladni valjarni. Celotna naložba je znašala 13 milijonov SIT, zato jo je moral odobriti tudi nadzorni svet Slovenskih železarn. V projektu smo sodelovali zaposleni na oddelkih RR, RTA, Nabava, Finance in Projekti. Za vzorno sodelovanje in dobro opravljeno delo se vsem lepo zahvaljujem, prav tako pa tudi Poslovodstvu za odobritev in podporo projekta.

Aleš Čop

KADROVSKA GIBANJA V JUNIJU

ODSOTNOST

V letošnjem juniju je bila odsotnost enaka kot lani v istem mesecu.

Ivanka Mavri

JUBILANTI DELA

10 LET :

LONČNAR JANEZ
KUSTERLE VINKO
LEBAR MARKO
SMOLEJ MOJCA

PC HLAD.PRED.
PC PRED.DEB.PLOČ.
TEHNIČNE STORITVE
TEHNIČNA KONTROLA

20 LET :

OS STANISLAV

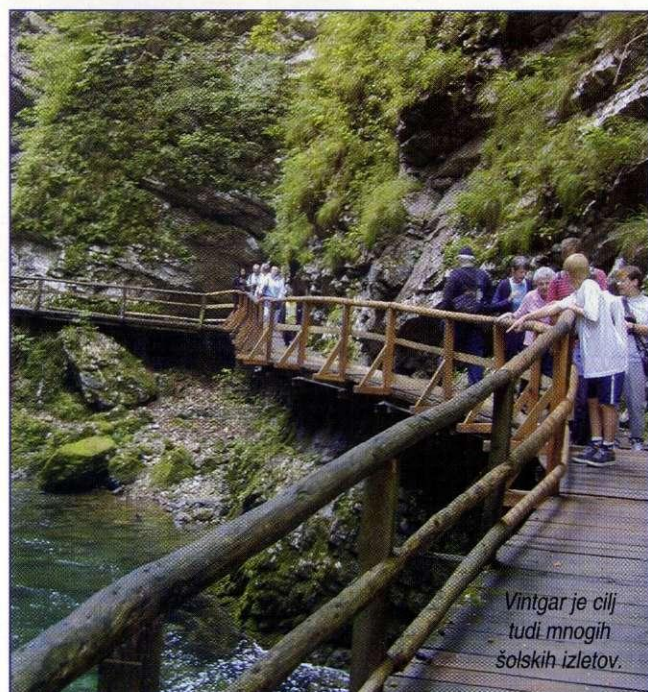
PC PRED.DEB.PLOČ.

30 LET :

GRUJIČIČ MIRKO
MUMINOVIČ HUSEIN
MURATOVIČ JASMIN
POLANEC MARJAN
GREBENŠEK ZDRAVKO
PIVAČ ŠERIF

PC VP – JEKLARNA
PC VP – JEKLARNA
PC VP – JEKLARNA
PC VP – JEKLARNA
PC PRED.DEB.PLOČ.
TEHNIČNE STORITVE

Iskrene čestitke!

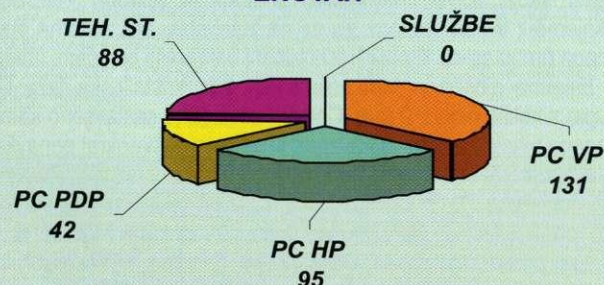

Vintgar je cilj
tudi mnogih
šolskih izletov.

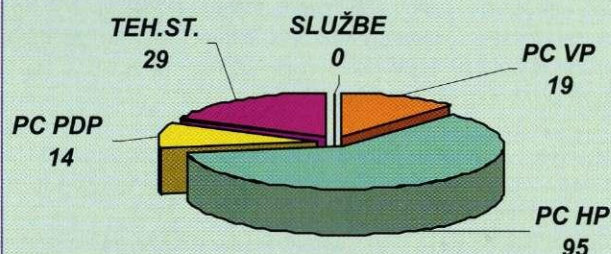
GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu juniju se je pripetilo 14 poškodb pri delu. Poškodovanci so bili zaradi posledic le-teh in posledic poškodb v preteklosti odsotni z dela 356 delovnih dni, to je dobrih 25 dni na poškodbo. Dnevno je bilo odsotnih z dela 17 zaposlenih. V primerjavi s preteklim mesecem se je število poškodb povečalo (iz 12 na 14), povečala pa se je tudi resnost teh poškodb.

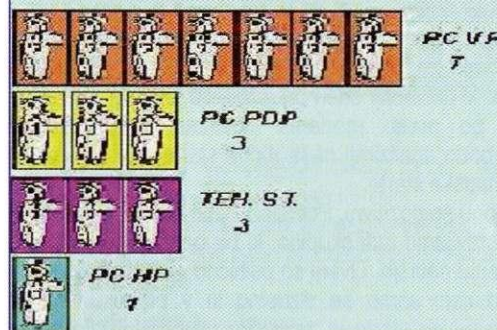
ŠTEVILO IZGUBLJENIH DELOVNIH DNI PO ENOTAH

RESNOST POŠKODB PO ENOTAH (število izgubljenih dni na eno poškodbo)

ŠTEVILO POŠKODB PO ENOTAH

Kljub vsem opozorilom in navodilom v nekaterih delih Acronija še vedno opažamo neuporabo osebne varovalne opreme. To se je pokazalo tudi pri raziskavi nekaterih poškodb, do katerih ob uporabi omenjene opreme ne bi prišlo. Neuporaba osebne varovalne opreme se po predpisih šteje za hujšo kršitev delovne obveznosti. Zaradi te kršitve delavcu lahko preneha delovno razmerje, brez posebnih obrazložitvev s strani delodajalca! V kolikor neposredni vodja dela, vodja sektorja oz. drugi predstavniki nivojev vodenja ne ukrepate v primerih kršitev varnostnih predpisov se morate zavedati tudi svoje kazenske odgovornosti v primeru poškodb (dopuščanje nevarnega dela, slab nadzor nad delom...).

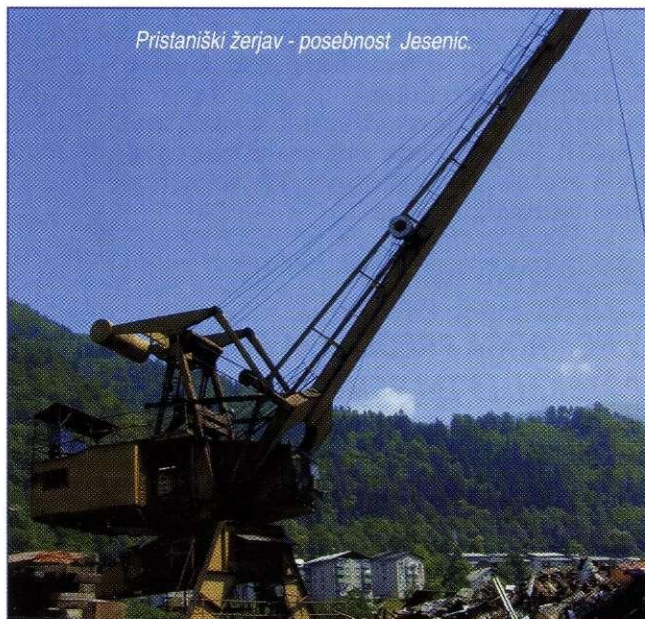
Gorazd Sušnik

POPRAVILO PRISTANIŠKEGA DVIGALA ŠT. 3

Od petka, 29. junija, pa do ponedeljka, 9. julija, je potekalo popravilo pristaniškega dvigala v skladišču starega železa na Jesenicah. Popravljala se je konstrukcija stolpa na mestu montaže reduktorja za vrtenje stolpa.

Poškodba je nastala kot posledica dolgega obratovanja in preobremenjevanja dvigala zaradi tehnoloških zahtev v preteklosti. Zaradi preobremenjevanja se meja plastičnosti materiala znižuje in do porušitve materiala lahko pride že pri normalni obremenitvi.

Pristaniška dvigala obratujejo že vse od leta 1965. V navodilih proizvajalca je zapisano, da je njihova življenjska doba 15 let pri normalni uporabi in tekočem vzdrževanju. Tako ta dvigala vstopajo že v tretjo življenjsko dobo. Potrebno bo razmisliti o njihovih upokojitvah oziroma ustavitvah.

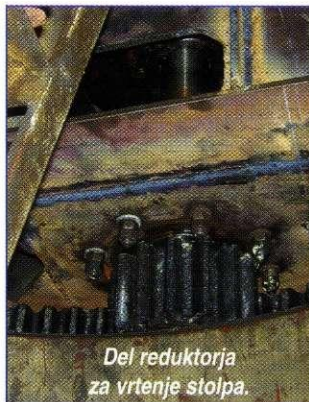

Pristaniški žerjav - posebnost Jesenic.

Ozke in strme stopnice vodijo v utesnjen prostor, kjer se je izvajalo popravilo.

Popravilo dvigala je opravil oddelk Žerjavi in montaža. Delo je potekalo v zelo težkih razmerah, saj je bilo potrebno izrezati in potem na novo montirati dele konstrukcije stolpa v zelo majhnem, težko dostopnem prostoru. Če vemo, da pri rezanju in varjenju

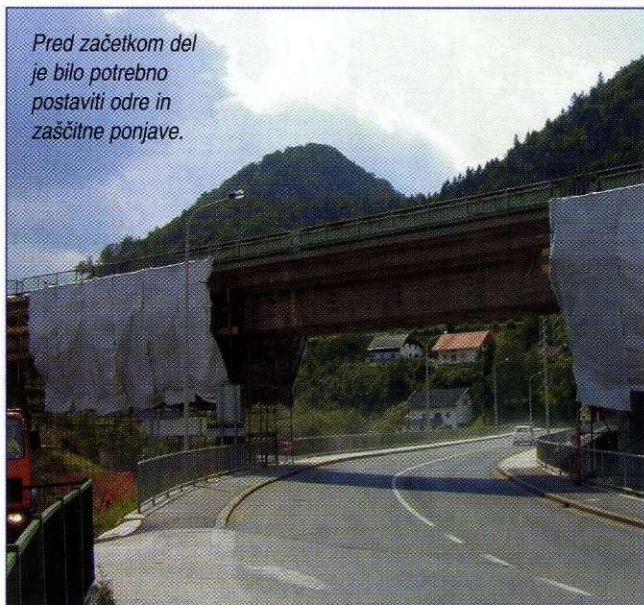
Del reduktorja za vrtenje stolpa.

nastajajo razni plini, potem si lahko predstavljamo, v kakšnih razmerah so ti delavci opravili zahtevno delo. Odstranjene in na novo montirane je bilo okrog 800 kg pločevine različnih debelin, na novo je bilo potrebno postaviti tudi reduktor za vrtenje stolpa. Popravilo se je izvajalo tudi do 16 ur dnevno, vključno s sobotami in nedeljami. Zaradi majhnega števila delavcev, ki jih ima ta oddelk, je moralo delo na drugih lokacijah počakati do dokončanja tega popravila. Delavci oddelka zaslužijo za opravljeno delo vso pohvalo.

Marjan BIZALJ

REMONT ŽELEZNIŠKEGA MOSTU NA TIRNI POVEZAVI JESENICE - BELA

Železniški most je bil zgrajen leta 1963 vzporedno z gradnjo vročih valjarn na Koroški Beli. Most v preteklosti ni bil nikoli v popravilu. V lanskem letu pa smo zaradi vidnih poškodb naročili pregled mostu pri podjetju ZRMK (Zavod za raziskavo materialov in konstrukcij), ki je ugotovilo, da je potrebno most čim prej sanirati, ker bi drugače začel zelo hitro propadati.

Pred začetkom del je bilo potrebno postaviti odre in zaščitne ponjave.

K sanaciji mostu smo pristopili v letošnjem letu, izkoristili pa bomo tudi čas remontov v obratih, ki potrebujejo naše usluge. Potekala bo v času od 27. junija do predvidoma 10. oktobra 2001 v več etapah: Vse dele mostu je potrebno najprej oprati z visokotlačno vodo (okrog 400 barov) ter korozijsko zaščititi vse kovinske dele, betonsko fasado pa je potrebno zaščititi z voodpornimi premazi. Izvajalec del je Železniško gradbeno podjetje iz Ljubljane, ki se je izkazalo kot najugodnejši ponudnik.

Od začetka sanacije pa do predvidoma 10. avgusta bo zaradi del, ki potekajo na delu mostu nad državno cesto Jesenice - Bled, le-ta delno zaprta. Promet bo urejen s semaforji.

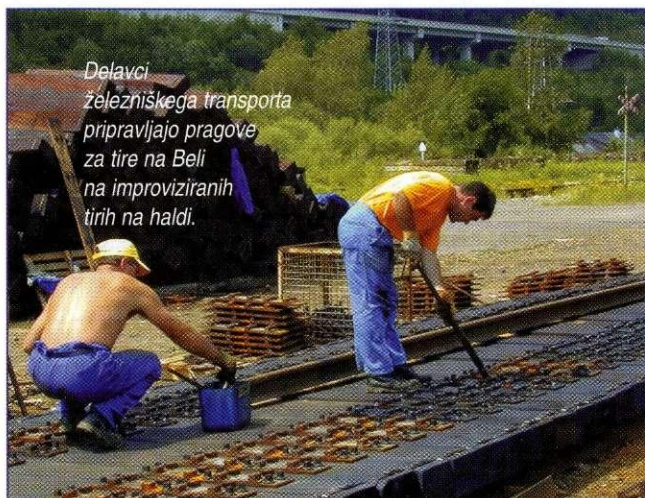
Od 26. julija do 20. avgusta bo popolna zapore železniškega mostu zaradi sanacije zgornjega dela mostu, kjer potekajo tiri. Potrebno bo odstraniti tire in gramožno gredo ter na novo urediti hidroizolacijo in iztoke za meteorno vodo.

Janez Rozman. Valentin Markež

GRADNJA TIROV NA BELI ZA SKLADIŠČE JEKLENEGA ODPADKA

Spomladi leta 1999 so se začele aktivnosti za preselitev skladišča jeklenega odpadka z Jesenic na Belo, ker se obstoječi tiri na Jesenicah zaradi različnih vzrokov ukinjajo.

Za projekt prestavitve tirov smo pridobili vsa ustrezna dovoljenja. Izbran je tudi izvajalec del za spodnji in zgornji ustroj tirov. Spodnji ustroj bo izvajalo Železniško gradbeno podjetje iz Ljubljane, zgornji

Delavci železniškega transporta pripravljajo pragoče za tiri na Beli na improviziranih tirih na haldi.

Takšna skladovalnica pragov je že pripravljenih.

ustroj pa bomo izvedli sami - oddelek Železniškega transporta s pomočjo delavcev iz ostalih obratov Acronija.

Gradnja tirov se bo začela po 10. avgustu 2001, ko bodo prestavljeni kompenzatorji energetskih cevovodov, ki sedaj stojijo na lokaciji, kjer bodo potekali novi tiri.

Zaključek gradnje dveh tirov je predviden za konec novembra, če bodo ugodne vremenske razmere.

Priprave na gradnjo že potekajo. Nabavili smo potrebni tirni material in že pripravljamo tirma polja, da bo potem montaža tirov potekala hitreje.

Tiri na Beli bodo ponoči osvetljeni z svetlobnimi stebri, ki jih bomo prestavili z Jesenic.

Cilj obeh projektov je hitrejše in varnejše delo železniškega transporta zaradi povečane proizvodnje vročih obratov na Beli.

Janez Rozman, Valentin Markež

AKTIVNOSTI V PC PDP V ČASU AVGUSTOVSKE USTAVITVE PROIZVODNJE

Za avgustovsko prekinitev proizvodnje, ki bo trajala od 1. 8. do 12. 8. 2001 in bo po dolgih letih prva v PC PDP, smo se po temeljit

premisleku odločili iz naslednjih razlogov:

1. Nujno moramo obnoviti žerjavno progo v hali B, ki je popolnoma dotrajana in praktično ni več uporabna, saj smo z najnovejšimi geodetskimi meritvami ugotovili odstopanja tudi do 15 cm od pravilne linije.
2. Pripraviti moramo betonske temelje za nov kombinirani plazemsko-plinski rezalnik, ki bo stal na mestu starega rezalnika PSR. To pomeni demontažo in rušenje starih temeljev ter izdelavo novih.
3. Nujno moramo opraviti remont na čelnih in krožnih škarjah linije SACK.
4. Zelo visoko proizvodnjo v PDP od lanskega septembra naprej smo uspeli doseči z dodatnim delom, zato naši delavci niso mogli izkoristiti dopustov. Čas od 1. do 12. avgusta bomo zato izkoristili za neke vrste kolektivni dopust.

Največji zalogaj je obnova žerjavne proge v hali B, ki je dolga 352 metrov in bi v primeru, če obnove ne bi izvedli naenkrat, trajala štirikrat po sedem dni, kar bi po naših ocenah pomenilo do 5.000 ton izpada proizvodnje.

Dvanajstdnevna prekinitev proizvodnje bo omogočila izvajalcu Metalni SRM d.o.o., neprekinjeno delo, ki ga bo opravil v predvidenem času ustavitve.

Pri tem bo načrt proizvodnje v avgustu še vedno sorazmerno visok (5400 t). Ker je ta mesec tradicionalno manj ugoden za trženje naših izdelkov, saj je italijansko tržišče povsem zaprto, bo tako izpad proizvodnje minimalen.

Dr. Slavko Ažman

V PC VROČA PREDELAVA BO TUDI LETOS POTEKAL LETNI REMONT

Na področju JEKLARNE bo letni remont trajal od 23. julija do 5. avgusta. Obsežna dela bodo potekala na vseh ključnih napravah. Poleg ostalih del, ki niso nič manj pomembna, bomo:

- zamenjali kotel in tračnice portala na elektroobložni peči ter pulte v komandni kabini operaterjev,
- pregledali transportne trakove za transport legur in zamenjali trak št.2,
- zamenjali prirobnice komore na vakumski napravi,
- zamenjali rotor ventilatorja 1/9 na odpraševalni napravi,
- izvedli meritve in popravilo geometrije na kontilivu,
- zamenjali PLC v črpalnici,
- zamenjali reduktor dviga 160 t na žerjavu 160/63 t.

Na dolžino remonta bo vplivala tudi istovrstnost remonta v kisikarni.

Na področju VROČE VALJARNE bo letni remont trajal od 25. julija do 5. avgusta. Dela bodo potekala na potisni peči, v valjarni bluming in valjarni štekel:

- V potisni peči bomo z novimi materiali obnovili stransko levo in izstopno steno v izenačevalni coni ter zamenjali drsne lamele zakladalne mize na vstopu peči.
- Na blumingu se bo izvršilo popravilo 7. valjčne mize ter izgradnja, popravilo in vgradnja obeh edger ogrodij.
- Na štekelu bomo pred in za ogrodjem zamenjali delovne valjčnice in gonilne valje ter vgradili nove vodohlajene plošče. Zamenjali bomo tudi nosilne plošče dovodke in vpetje smetišnice za ogrodjem.

Po združitvi Jeklarne in Vroče valjarne v profitni center Vroča predelava bodo letos na remontu potisne peči sodelovali tudi zidarji Jeklarne.

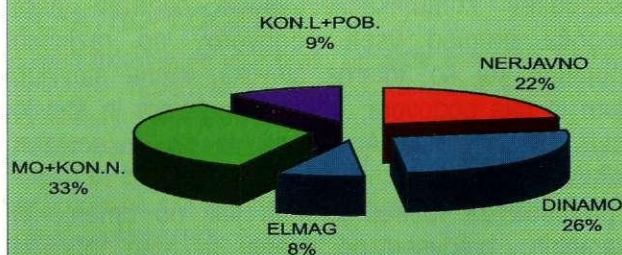
Dela bodo na obeh področjih izvajali domači in tuji izvajalci.

Vsem sodelujočim želim, da bi uspešno in kakovostno opravili delo v okviru dogovorjenih rokov ter brez nesreč.

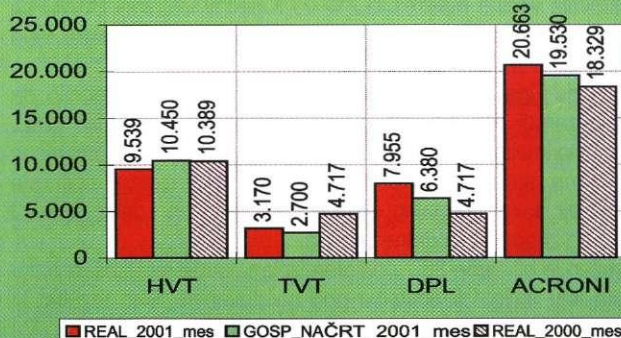
Janko Cerkovnik

POSLOVANJE V JUNIJU

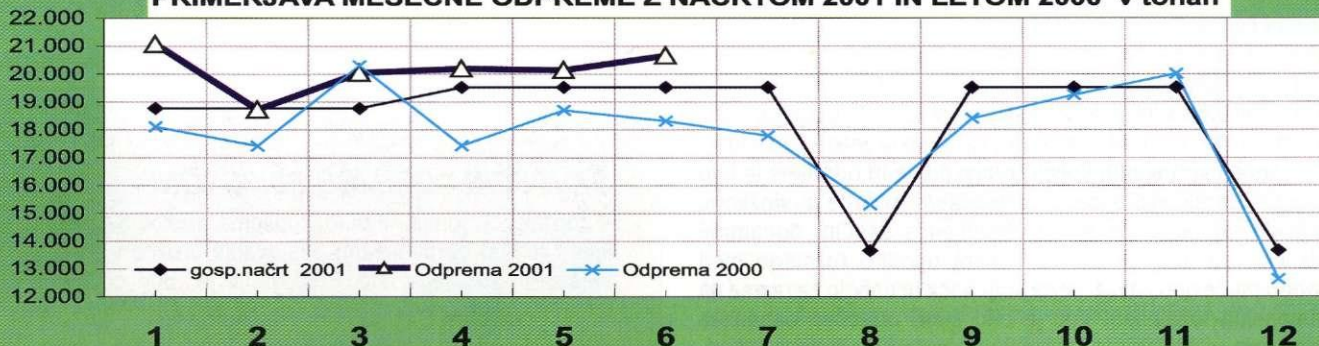
MESEČNA PRODAJA v % po SKUPINAH JEKEL

PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM IN LETOM 2000

PRIMERJAVA MESEČNE ODPREME Z NAČRTOM 2001 IN LETOM 2000 v tonah

PROIZVODNJA V JUNIJU

ACRONI je v mesecu juniju 2001 dosegel proizvodnjo končnih izdelkov v skupni teži 20.351 ton, kar je 1,5 odstotkov nad operativnim načrtom. Prav tako je bila struktura proizvodnje v okviru načrtovane. Skupna odprema je znašala 20.663 ton, kar je za 3,1 odstotka več kot smo načrtovali.

Profitni center Vroča predelava

Z operativnim načrtom predvidena junijska proizvodnja slabov v Jeklarni kot tudi količina v valjarni prevajanega materiala je bila 25.000 ton.

Predvidena količina slabov naj bi bila izdelana v sedemindvajsetih dneh. S celomesečnim obratovanjem Jeklarni je bil načrt sicer presežen, vendar glede na število obratovalnih dni ne v zadovoljivi količini. Izdelano je bilo 25.788 ton slabov. S tem je bil načrt izpolnjen 103,15 odstotno.

Zabeleženih je bilo več nepredvidenih daljših zastojev:

- 4.16 ure menjav cilindra za dvig oboka na EOP ter tokovodnika,
- 6 ur okvar reduktorja na livnem žerjavu,
- 5.5 ure okvar glave elektrode na EOP,
- 30,9 ur 3 prodorov ob začetku vlivanja na napravi za kontinuirno vlivanje,
- 4.8 ure okvar sistema za doziranje ogljika v peč,
- 10.5 ure elektro okvar livnega žerjava in popravilo oboka EOP.

Poraba elektrod je bila zopet nekoliko višja, predvsem zaradi lomov kot posledica neprimernega vložka.

Specifična poraba električne energije je bila v mejah povprečja zadnjih mesecev in je znašala 484 kwh/tono odlitega jekla. Izplen v Jeklarni slab/kovinski vložek je znašal 85,0 odstotkov, kar je na ravni zastavljenega cilja.

V sektorju Valjarne je bilo prevajano 24.753 ton slabov ali 99,07 odstotkov načrtovane količine.

Poleg tega je bilo prevajano še 949 ton slabov kot priprava za končno valjanje. Tudi v tem mesecu, je bilo (podobno kot v aprilu) izredno malo nepredvidenih zastojev, saj je bil delež teh le 11,6 odstotkov.

Večji zastoji v tem mesecu so bili sledeči:

- 4.4 ure hidravlične okvare naprave za upogib valjev na štedlu,
- 4.7 ure okvare ležaja spodnjega opornega valja na štedlu,
- 8.4 ure podaljšane remonta zaradi električne okvare pogona vertikalnega ogrinja (edger),
- 4 ure izredne menjave opornega valja na štedlu.

Zaradi težav na valjarskem stroju štedel je bila kakovost izvaljanih trakov slaba (skoki debeline, neizvaljani konci, profilne napake, odtisi od zažganih valjev, ...), zato je bil slab tudi izplen, ki je za 1,6 odstotka slabši od načrtovanega.

Profitni center Hladna predelava

Izdelanih je bilo 9.335 ton hladno valjanih trakov, kar je za 65 ton manj kot smo načrtovali.

Za načrtovano količino je zaostajala le proizvodnja trakov iz nerjavnih jekel. Do zmanjšanja te proizvodnje je prišlo zaradi slabe kakovosti površine trakov, ta pa je posledica termičnih razpok (zažganosti) na delovnih valjih štedla. Pri vseh ostalih jeklih so bile dosežene oziroma presežene predvidene načrtovane vrednosti. Pri proizvodnji TVT pa je bil presežen tako načrt proizvodnje, kot tudi načrt odpreme. Proizvedeno je bilo 3.098 ton TVT za prodajo, kar je za 9 odstotkov več od načrta in odpremljeno 3.170 ton izdelkov, kar je za 11 odstotkov več od načrtovanega.

V sektorju Priprava in luženje smo imeli zaradi pomanjkanja vložka na liniji CBL 135 ur zastojev. Na liniji za luženje nerjavnih jekel je bilo zluženo 5.631 ton trakov, kar je največ v letošnjem letu. V tem mesecu smo imeli dva večja izliva kisline, in sicer zaradi odpovedi kompenzacijske lire na cevovodu za regenerirano kislino. V obeh primerih je steklo cca 2 m³ kisline, ki smo jo nevtralizirali z apnom. V obeh primerih je bil vzrok napake v gradnji neustreznih lir. Za preprečitev podobnih primerov so že naročene originalne lire iz izvoza. Linija rezanja in linija Bronx sta cel mesec obratovali brez večjih težav.

V sektorju Valjarne je v tem mesecu predstavljal največjo težavo nekakovosten vložek. Pri elektro pločevinah so bile to robne odebelitve in klinavost, pri ogljičnih jeklih pa robna klinavost. Zaradi

teh napak je valjanje potekalo dokaj počasi, istočasno pa se je poslabšal izplen zaradi posedanja kolobarjev in pretrgov med valjanjem. Zaradi strukturne spremembe asortimana je žarilnica obratovala večino meseca le z 4 do 5 pečmi. Na liniji CRNO pa smo v sredini meseca izvedli 8 urni remont zaradi okvare prve atmosferske zapore.

V sektorju Finalizacija se je prvič po več kot enem letu zgodilo, da je bilo zaradi pomanjkanja vložka potrebno ustaviti linijo SISL. Tako smo imeli kar 81 ur mirovanja, predvsem zaradi že omenjene strukturne spremembe asortimana. Ostali razrezni liniji sta obratovali dokaj normalno, s tem, da je bilo ob koncu meseca potrebno zagotoviti dodatne izmene.

Dosežen je bil samo 85,7 odstoten izplen, kar je najslabši rezultat v tem letu in je 1,5 odstotka pod načrtovanim. Slab rezultat je posledica zelo slabe kakovosti toplo valjanega traku. Pri proizvodnji toplo valjanih trakov za prodajo je bil dosežen izplen za 1 odstotek višji od načrtovanega.

Profитni center Predelava debele pločevine

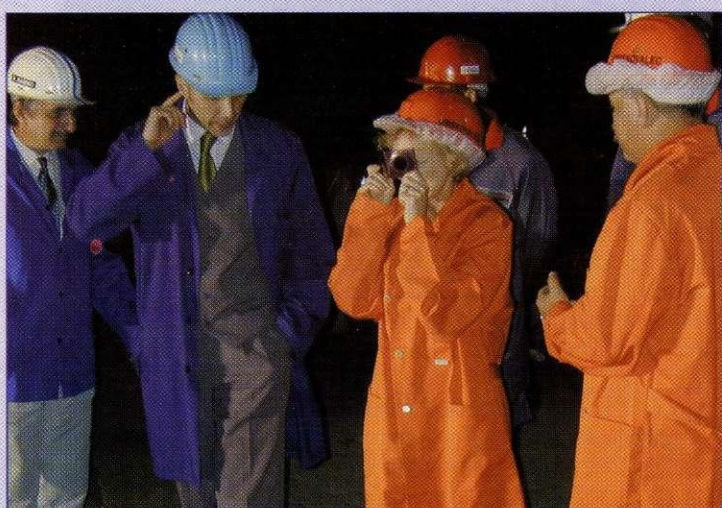
Mesečni operativni načrt je za mesec junij predvideval proizvodnjo 7.800 ton pločevine, od tega 2.200 ton iz nerjavnih jekel. Načrt proizvodnje smo kljub zaključevanju in pripravam na odprtja novih naložb uspeli doseči s 102 odstotki, kar skupno znese 7.919 ton.

Doseganje načrtovanih količin proizvodnje in odpreme je bilo mogoče zaradi zadostne in pravočasne oskrbe z vložkom, oddelek adjustaže pa je bil okrepljen s šestimi dodatnimi delavci. Za junij je značilno manj ugodno razmerje med drobno pločevino za razrez na liniji Sack in debelo za razrez na plamenskih rezalnikih. Več je bilo manj pretočne debelejšje pločevine.

20. junija je bil zaradi meritev žerjavne proge v hali B večji načrtovan zastoj celotnega obrata (12 ur). Daljših nepredvidenih zastojev v juniju nismo imeli. Več krajših zastojev (skupno 51 ur), ki so ovirali proizvodnjo smo imeli na pogonih NC2 rezalnika.

Dosežen je bil izplen 87,8 odstotka, kar je za 0,3 odstotka nad načrtovanim.

Tehnični direktor:
Branko Banko, univ.dipl.ing.

OBISK MINISTRICE ZA GOSPODARSTVO

Na povabilo sindikatov sta nas v petek, 20. julija obiskala ministrica za gospodarstvo, dr. Tea Petrin in g. Trček, ki je predlagan za novega predsednika nadzornega sveta Slovenskih železarn. S predstavniki obeh sindikatov, člani ožjega posloводства Acronija, županom občine Jesenice in predstavniki sindikatov z Raven na Koroškem se je pogovarjala o ceni in načinu odkupa železarskih stanovanj, privatizaciji Slovenskih železarn ter problematiki invalidskih podjetij. Po zaključku pogovorov je direktor PC Vroča predelava gostom, v spremstvu posloводства Acronija, razkazal proizvodnjo v Jeklarni, Vroči in Hladni valjarni.

OBVESTILO IN OPOZORILO

Namen nakupa nove telefonske centrale ISDN v Acroniju je bil predvsem zmanjšanje stroškov in posodobitev komunikacije. Nova centrala nam omogoča pregled vseh pogovorov po različnih parametrih kot so: interna številka, klicna številka, datum in čas pogovora, trajanje pogovora in število impulzov za celoten Acroni ali pa za posamezen priključek.

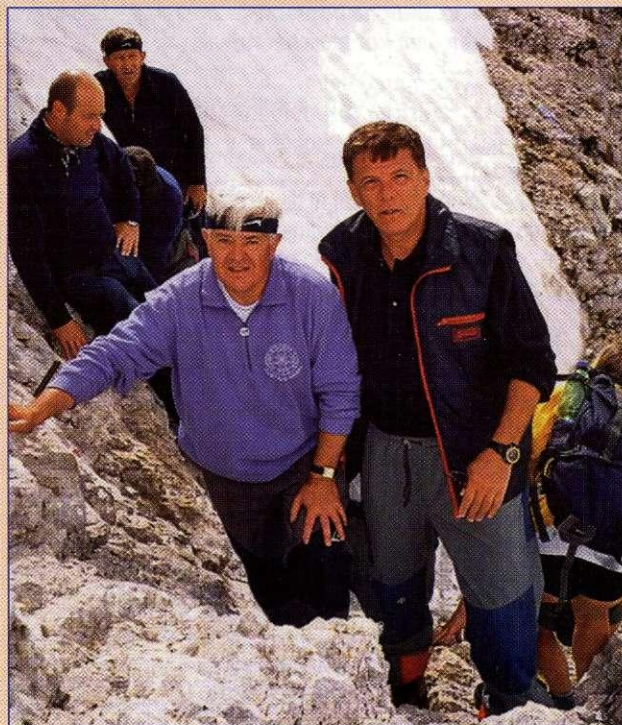
Iz pregleda za mesec junij in julij po omenjenih parametrih - predvsem po trajanju, nekateri pogovori močno izstopajo, zato smo se odločili, da bomo tudi v prihodnje pogovore redno spremljali.

V primeru neobičajno dolgih pogovorov z istih telefonskih števil, bomo zahtevali upravičenost le-teh.

Valentin Markež

SKUPŠČINA DRUŽBE SŽ ACRONI

V četrtek, 21. junija, je bila skupščina družbe SŽ Acroni, na kateri je bilo obravnavano poslovanje družbe v prvih petih mesecih letošnjega leta. Poslovanje je bilo ocenjeno kot uspešno. Članom skupščine je bil podrobno predstavljen projekt naložbe v povečanje zmogljivosti elektroplöčevin. Skupščina je ponovno imenovala prof. dr. Vasilija Prešerna za glavnega direktorja družbe za mandatno obdobje štirih let. Uredniški odbor iskreno čestita dr. Prešernu k ponovnemu imenovanju z željo, da bi Acroni uspešno vodil tudi v novem mandatnem obdobju.

Tudi letos je Zavarovalnica Triglav 6. in 7. julija priredila srečanje uspešnih slovenskih poslovnežev "Slovenski vrh na slovenskem vrhu. Letošnjega druženja, ki je bilo že deseto po vrsti, se je udeležil tudi glavni direktor Acronija, Prof. dr. Vasilij Prešern. Na sliki sta s predsednikom države Milanom Kučanom, ki se poslovnežem na Triglavu pridruži vsako leto.

UPORABA NEORIENTIRANIH ELEKTROPLOČEVIN

Elektropločevine se uporabljajo kot jedra električnih naprav za pretvorbo mehanske v električno, električne v električno in električne v mehansko energijo.

Neorientirane elektropločevine se uporabljajo predvsem v gradnji vrtečih se električnih strojev: vseh vrst motorjev in generatorjev, prav tako pa tudi majhnih transformatorjev in dušilk, relejev in merilnih inštrumentov.

Vsako gospodinjstvo in vsak avto ima v svojem "inventarju" več deset različnih naprav, v katere so vgrajene elektropločevine v obliki t.i. železnih jeder. Ta jedra so paketi, sestavljeni iz številnih lističev do 1 mm debele elektropločevine.

Z besedo neorientirane označujemo tiste elektropločevine, ki imajo elektromagnetne lastnosti podobne v vseh smereh v ravnini pločevine. Te pločevine proizvajamo v Acroniju. Orientirane (t.i.

Jedra in proste
lamele hermetičnih
motorjev iz pločevin
Elmag in Elmag Si.

trafo) pločevine pa imajo izjemne lastnosti predvsem v vzdolžni smeri traku, zato se uporabljajo za gradnjo jeder statičnih naprav, npr. srednjih in večjih transformatorjev.

Glede na postopek izdelave in uporabe ločimo dve osnovni skupini neorientiranih elektropločevin: gotove ali končno žarjene elektropločevine (v Acroniju imajo naziv Dinamo) in polgotove elektropločevine (v Acroniju Elmag in Elmag-Si).

Glavna lastnost, ki opredeljuje elektropločevine, so izgube pri magnetenju. Eden glavnih vplivnih dejavnikov na zmanjšanje izgub je delež silicija in aluminija v jeklu. Večji ko je njun delež, manjše so izgube. Dodatek obeh elementov pa hkrati poslabša ostale magnetne lastnosti, ki so za delovanje električnega stroja prav tako pomembne. Posledica celotnih izgub električnega stroja je toplota, ki se ob tem sprošča. Mojstri radi povedo npr. za vrtalko, da se "preveč greje". Velik del tega segrevanja povzročijo prav izgube v železnem jedru motorja in izgube v bakrenem navitju, ki so prav tako povezane z uporabljenimi pločevinami v jedru.

Na svetu je danes okrog 35 podjetij, ki proizvajajo neorientirane elektropločevine. Letna svetovna proizvodnja znaša preko 6 milijonov ton. Največji svetovni proizvajalec je japonski Nippon Steel, ki izdelava približno petino te količine. Največji evropski proizvajalec, skupina Thyssen Krupp, v kateri sta nemški EBG Bochum in italijanski AST Terni, letno izdelava preko pol milijona ton. Acroni je lani prodal 78000 ton elektropločevin. S predvidenimi naložbami v hladno valjarno pa bomo postali razmeroma velik proizvajalec v evropskem merilu.

Aleš Čop

DODATNO PROSTOVOLJNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE

S sprejetjem nove pokojninske zakonodaje decembra l. 1999 se je pričela izvajati pokojninska reforma. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je uzakonil nov sistem obveznega pokojninskega zavarovanja. Obvezno pokojninsko zavarovanje bo zavarovancem sicer zagotavljalo določeno raven socialne varnosti. Pokojnine odmerjene le na podlagi obveznega zavarovanja se bodo do leta 2024 vsako leto znižale za 0,59 %. To pomeni znižanje pokojninske osnove iz 85 % na 72,5 %. Ne smemo pa pozabiti, da je upokojevanje fleksibilno in odstotek 72,5 % velja pri polni upokojitveni starosti in polni pokojninski dobi.

Glavna novost zakona je ta, da daje večji poudarek na skrb posameznika za svojo lastno prihodnost, zato uvaja DODATNO PROSTOVOLJNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE. V zakonu sta določeni dve obliki zavarovanja – INDIVIDUALNO IN KOLEKTIVNO. V to obliko zavarovanja se lahko vključi oseba, ki je vključena v OBVEZNO pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V INDIVIDUALNO dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje se lahko vključi vsak zavarovanec sam. Možnosti je kar precej saj tovrstna zavarovanja nudijo pokojninske družbe in zavarovalnice. Premijo tega zavarovanja plačuje zavarovanec SAM.

V KOLEKTIVNO dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje pa se lahko zavarovanci vključijo le preko DELODAJALCA. Tako zavarovanje je možno le na podlagi pokojninskega načrta, ki ga sprejme delodajalec. Zavarovalno premijo lahko plačuje delodajalec in celoti ali pa delodajalec in zavarovanec plačujeta vsak svoj del premije. Zakon stimulira vključevanje v dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje tako, da davčne olajšave uživata tako delodajalec kot zavarovanec. Poleg tega je delodajalec od premije, ki jo plačuje za delavca, oproščen plačila prispevkov in davkov na plače. Davčna olajšava je premija v višini, ki ni nižja od 3.000 SIT mesečno in ni višja od 30.000 SIT mesečno. Poudariti pa je treba, da so vplačane premije olajšava za delodajalca le če je v dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje vključeno minimalno dve tretjini zaposlenih oziroma 66 %.

Naloga sindikata SKEI v vseh družbah na lokaciji Jesenice je, da dosežejo pri delodajalcih, da bodo kolektivno dodatno zavarovali zaposlene pri čemer pa morajo zaposleni prevzeti obveznost, da bodo tudi sami plačevali del premije.

Aktivnosti sindikata SKEI pri delodajalcu morajo biti usmerjene v informiranost in s tem pridobivanje zaposlenih za vključevanje v dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje pri delodajalcu.

Aktivnosti za kolektivno dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje na lokaciji Jesenice zaenkrat potekajo v družbi ACRONI. Zadnja informacija, posredovana s strani vodstva družbe sindikatu, je vsebovala odločitev, da delodajalec namerava sprejeti POKOJNINSKI NAČRT in na podlagi le tega prispevati zavarovalno premijo v višini 3.300 SIT na zaposlenega.

Predviden je tudi že okvirni datum izvajanja dodatnega zavarovanja v družbi. Datum bom namerno zamolčal, saj menim, da je do same izvedbe potrebno postoriti še mnogo:

- Delodajalec mora sprejeti pokojninski načrt. Obveznosti oz. elementi, ki jih mora pokojninski načrt vsebovati so opredeljene v 296.členu zakona.
- Zakon v 303.členu omogoča, da je podlaga za oblikovanje pokojninskega načrta (v katerem je določeno, da del premije za dodatno prostovoljno zavarovanje plačujejo tudi zavarovanci, ki so zaposleni pri delodajalcu) tudi kolektivna pogodba, ki jo skleneta delodajalec in reprezentativni sindikat pri delodajalcu.

Kratek povzetek:

- Glede na zmanjševanje obstoječih pravic iz naslova obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja bodo pokojnine nižje za približno 20 – 30 %.
- Za ohranjanje obstoječe ravni – višine pokojnine, bomo zaposleni morali tudi sami varčevati preko pokojninskih skladov.
- Pomembno je izkoristiti možnost dodatnega prostovoljnega pokojninskega zavarovanja preko delodajalca.
- Plačane premije so davčna olajšava za zavarovanca, za delodajalca pa le če je v zavarovanje vključeno 66 % zaposlenih. Namen tega prispevka je spodbuditi zaposlene k odločitvi za dodatno pokojninsko zavarovanje. V bodoče boste zaposleni dodatno informirani tako s strani vodstva družbe kot sindikata SKEI.

O vsebini pokojninskega načrta in kolektivni pogodbi o dodatnem pokojninskem zavarovanju, ki naj bi jo sklenila delodajalec in sindikat pa prihodnjič.

Prijetne počitnice in srečno!

Milan Šulc

NA OBISKU PRI BELGIJSKIH SINDIKATIH

Z mednarodnega združenja sindikatov kovinarjev smo dobili povabilo, naj obiščemo in vrnemo obisk sindikatom S.E.T. iz Belgije, ki so nas obiskali pred dobrim letom. Tako smo se njihovemu vabilu odzvali v začetku junija.

Na sliki so od leve proti desni: Predstavniki (managerji) firme Cockeril - Sambre, predstavnika sindikata SKEI Acroni Uroš Novak in Janez Vilman, predsednik njihovega sindikata in prevajalec.

Sprejel nas je Leon Bruls - sekretar za jeklarsko industrijo v Liegu in Michel Lejeune - predsednik sindikata železarne Cockeril - Sambre iz Liega ter sindikalisti in managerji v železarni.

V mestu Lege je močno razvita jeklarska industrija. Železarna Cockeril - Sambre proizvede 3 - 4 milijone ton jekla na leto in je vključena v jeklarsko grupo USINOR, ki zaposluje več kot 60.000 delavcev, proizvodnja pa presega 25 milijonov ton jekla oziroma izdelkov, predvsem pločevine za avtomobilsko in ostalo predelovalno industrijo.

Namen obiskati združenje sindikatov S.E.T. je bil spoznati delovanje sindikata na podjetniški, lokalni in regijski ravni ter njegovo vključevanje v času "železarske krize" v letih 1945 -1970 v sanacijo železarstva s strani države vse do modernizacije proizvodnje in kasneje privatizacije. V nadaljevanju pa je bil cilj spoznati organiziranost podjetja in si neposredno ogledati potek proizvodnje v železarni Cockeril - Sambre.

Pogovori so ob prisotnosti prevajalca potekali zelo pristrčno in odkrito. V vsej železarni združeni v USINOR, ki zaposluje preko 60.000 delavcev, je 90% delavcev v sindikatu samo zaradi urejanja odnosov SINDIKAT – LASTNIKI – DRŽAVA in spoštujejo sindikat, ki je bil v zgodovini za obstoj železarne z državo in novimi lastniki zelo pomemben za delavce, regijo in državo. Vsi zaposleni

sindikate vzdržujejo in krepijo. V tej fazi dobrega sodelovanja, poslovanja in razvoja pa rešujejo težave strpno in vsestransko, v cilju še boljšega poslovanja in s tem nagrajevanja. Največja težava vodenja družbe pa je gibanje vhodnih cen in s tem povezano prodajne cene, dobiček, ter plače. Vse pa je povezano s cilji za obstoj družbe!

Sindikati imajo urejeno pravno službo, poleg tega pa pokrivajo s strokovnjaki tudi del socialne dejavnosti. Te stroške krije država. Sindikalni denar uporabljajo za stroške delovanja sindikata, za stavkovni sklad ter za ostale sklade in pomoči. Piknikov ni!

Sedaj je še zmeraj 20% lastnik država in ostali delničarji. Cilj države je še vedno obstoj železarstva, zato skupaj s sindikati bdi nad poslovanjem in razvojem. Ker se bo to sedaj dogajalo tudi pri nas, sva se pozanimala o preteklosti, sedanjosti in tudi prihodnosti. Železarna Cockeril - Sambre posluje uspešno in se tudi tehnološko razvija. V sami tovarni nas je sprejel član uprave in nas popeljal skozi jeklarno, kontiliv, vročo valjarno, hladno valjarno in končne faze predelave pločevin, cinkanje, barvanje, plastificiranje. Vse poti za obiskovalce so označene in urejene, oglasne deske in komandne kabine so urejene. Videla sva star kontiliv, ki je podoben našemu, in najsodobnejšega, ki je avtomatsko – digitalno krmiljen. V vroči valjarni sva opazila, da imajo dve ogrevni peči (ena obratuje, druga je v rezervi). Nimajo bluminga in štekla, tako kot mi, temveč kontinuirano valjanje, ki je preprostejše. V hladni valjarni in predelavi pa sva videla, kako so urejene tehnološke poti, za vsak izdelek posebej. Iz visoke peči – plavža – konverterjev se še vedno kdaj pokadi – toda lokalna skupnost je strpna, ker ve, da so težave in da jih bodo odpravili.

Videla sva tudi, kako imajo nameščene avtomate za kavo in vodo, prvo pomoč in gasilne naprave. Vse je v bližini delavcev – delovnih mest. Pozanimala sva se in tudi videla, kako obzidujejo

Informacijska tabla za zaposlene.

Za varnost je dobro poskrbljeno. Omarice za prvo pomoč in gasilne naprave so na vidnih in lahko dostopnih mestih.

ognjeodporne posode (ponovce, tandiš), vzdrževanje naprav, transport (cestni – železniški). Vse, kar je nujno potrebno, je v lasti družbe. Samo v sili naročajo zunanje izvajalce.

Najbolj zanimivo pa je bilo v **TEHNIKEOTUR – »TEHNIKA PRIHODNOSTI«**. Tu so nama pokazali, kako so sindikat, univerza, Cockeril – Sambre, ustanova za regionalni razvoj, Evropska unija in regionalna politika – občina pristopili k spodbujanju izobraževanja in prekvalifikacij zaposlenih v regiji.

V samem centru izobražujejo na tehnološko in tehnično najsodobnejših napravah – strojih za vsa kovinarska področja. Za ta razvojni center so se odločili zato, ker šole ne sledijo hitrim posodobitvam – razvoju, sama industrija pa se hitro prilagaja smernicam razvoja. Tako je potrebno že izobražene – kvalificirane delavce naučiti dela na novih sodobnih, avtomatskih, računalniških napravah, itd. Sama prekvalifikacija pa se začne na osnovnih strojih in postopno prehaja na modernejša. Ta center je odprt za vse, ki se želijo izobraževati ali prekvalificirati.

Evropski sindikati nas opozarjajo, da bodo pogajanja z novim lastnikom v začetku težka in naporna. Obisk je bil koristen s poslovne ter sindikalne strani in bom poskušal izkušnje ter znanje, ki sem ga pridobil, prenesti v Acroni, sindikat SKEI Slovenije in v državne organe. Kolegi iz Belgije, tako delodajalci in sindikalisti, so nam vedno pripravljeni svetovati, tehnološko in sindikalno. Evropa in novi lastniki bodo namreč hoteli, da se jim čim prej prilagodimo.

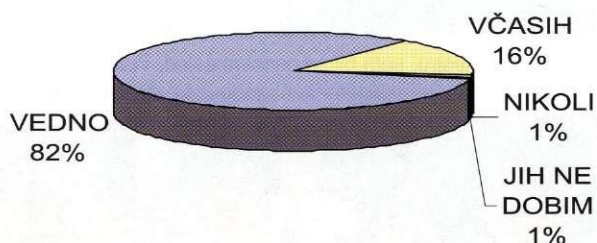
Tekst in fotografije Janez Vilman

KAKO STE OCENILI NOVICE

V pomladnih mesecih smo izvedli anketo, v kateri smo spraševali, kako ocenjujete Novice, z namenom, da bi jih še bolj prilagodili vašim željam. V naključni vzorec je bilo izbranih 206 zaposlenih (vsak sedmi iz seznama zaposlenih), v anketi pa jih je sodelovalo 165.

Veseli smo, da Novice vedno prebere 82 odstotkov vprašanih.

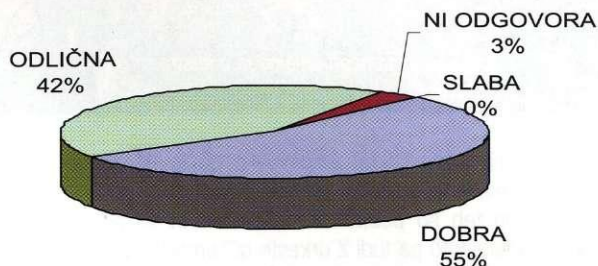
ALI PREBERETE NOVICE

Iz odgovorov na prvi sklop vprašanj, kjer ste ocenjevali obliko, je razvidno, da ste Novicam podelili visoke ocene:

• Oblika Novic vam je všeč - 41,8 odstotkov anketiranih meni, da je

OBLIKA NOVIC

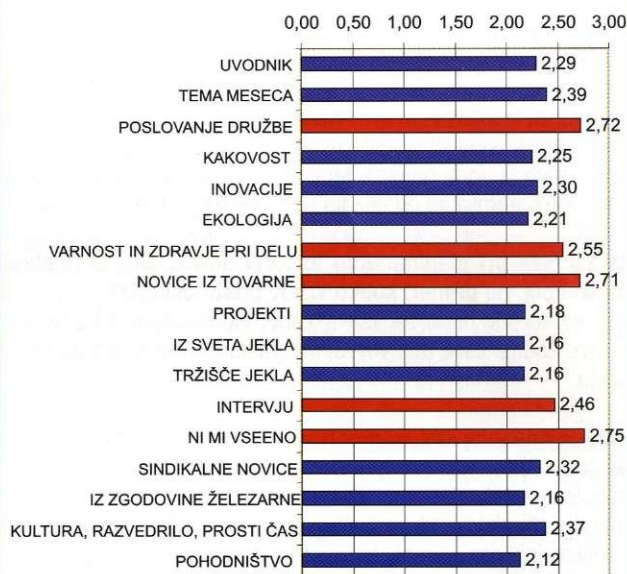
oblika odlična, 55 odstotkov pa, da je dobra. Prav nihče ni odgovoril, da je slaba.

- Večina (72 odstotkov) jih meni, da so prave "debeline", 21 odstotkov pa, da je število strani premajhno.
- Čeprav jih je 68 odstotkov odgovorilo, da je fotografij ravno prav, pa jih 23 odstotkov meni, da je fotografij v Novicah premalo. 90 odstotkov jih meni, da so fotografije dovolj velike.
- Razumljivost besedil je dobra (48 odstotkov), le 2 odstotka jih meni, da je razumljivost slaba.
- 80 odstotkov vprašanih meni, da so članki ravno prav dolgi.

Vprašali smo vas tudi, katere rubrike - članki vas v Novicah najbolj zanimajo.

Najnižja ocena (1) pomeni, da nikoli niste prebrali rubrike, 2 - včasih in 3 - vedno. Povprečne ocene se gibljejo od 2,12 do 2,75, kar pomeni, da je bila ocena 1 - nikoli ne preberem, zelo redka. Najbolj je brana rubrika NI MI VSEENO!, sledijo pa ji POSLOVANJE DRUŽBE, NOVICE IZ TOVARNE, VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU ter INTERVJU. V spodnjem grafu so prikazane povprečne ocene za posamezne rubrike, z rdečo pa so označene najbolj brane rubrike.

KATERE RUBRIKE - ČLANKI VAS V NOVICAH NAJBOLJ ZANIMAJO?

Na vprašanje, **ali iz Novic izveste dovolj novosti**, je 80 odstotkov anketiranih odgovorilo pritrdilno, 10 odstotkov jih meni, da le že znane stvari, 10 odstotkov pa jih na vprašanje ni odgovorilo. Nekdo pa nam je napisal da iz Novic izve "pomembne stvari prepozno!".

Prispevke za Novice bi želelo pisati le 13 odstotkov vprašanih, 84 odstotkov pa jih ne želi aktivno sodelovati.

Vprašali smo tudi, **kaj bi vi spremenili, da bi bile Novice boljše**. Večina (preko 50 odstotkov) anketiranih meni, da spremembe niso potrebne. Nekateri so nas tudi pohvalili, da smo na dobri poti. Veliko je pripomb na rubriko NI MI VSEENO, češ da so odgovori preveč zaviti v celofan, niso konkretni. Menite, da bi morali pisati tudi o drugih športih in ne samo o hokeju. Premalo je šal in razvedrilnega branja ter križank. Tudi več realnosti pri pisanju ne bi škodilo.

Zahvaljujemo se vam, da ste ocenili naše delo in vabimo vse, še posebej pa tiste, ki ste odgovorili, da ste pripravljeni aktivno sodelovati - pisati prispevke za Novice, da se nam oglasite in nam pomagata narediti Novice še boljše. Dobite nas na interni telefonski številki 1333 (ga. Markež) ali pa nam pošljite e-mail na naslov Imarkez@acroni.si.

Lilijana Markež

Pavel Kokalj: "DOLGČAS MI PA NI NIKOLI!"

Pavel Kokalj se je rodil 17. januarja 1948. V železarni se je zaposlil že leta 1966, ko je končal poklicno šolo. Začel je v jeklarni kot 4. obratni električar. Čez nekaj let se je vpisal v tehnično šolo in jo tudi uspešno dokončal. Zamenjal je kar precej delovnih mest. Bil je delovodja remontne skupine, tehnolog na pripravi dela vzdrževanja in zadnjih nekaj let pred ustanovitvijo jeklarne na Jesenicah asistent za elektro področje. Potem je bil premeščen na Energetiko Acroni, kjer je še vedno na delovnem mestu asistenta elektroenergije. Že od malega ga je privlačil šport. Zdaj se z njim ukvarja bolj rekreativno. Rad planinari, hodi na turno smuko in fotografira. Je tudi član blejskega potapljaškega kluba, in dolgoletni član jeseniškega pihalnega orkestra.

Velikokrat greste v hribe, ukvarjate se z glasbo in potapljanjem. Kako pa časovno uskladite vse te dejavnosti?

Včasih moram razmisliti, za kaj se bom odločil. Vse hkrati pač ne gre, me pa vse to zelo privlači in mi ni prav nič škoda časa, ki ga porabim za te aktivnosti. Že v mladosti sem imel zelo natrpan urnik. Hodil sem k telovadbi, tekem in skakal sem na smučeh; skakal s stolpa v vodo, igral namizni tenis in tenis, pa še kaj bi se našlo. Šport me spremlja že od mladih nog, glasba pa tudi.

Pa začniva pri planinarjenju in turni smuki. Ste si postavili kakšen cilj, na primer, koliko vrhov boste osvojili?

Ne. Ne silim v hribe za vsako ceno. Hodim zato, da uživam v naravi. Zadnje čase tudi veliko fotografiram - predvsem naravo in cvetje.

Vsakdo ima svoj kraj, kamor hodi najraje. Ali ga imate tudi vi?

Na turno smuko grem najraje na Rodico, ker se mi zdi tam najboljša smuka. Letošnjo zimo sem bil štirikrat. Običajno pa za pohode ali izlete izbiram vedno druge cilje. Pomembno je, da preživim lep dan. Grem velikokrat sam, včasih pa me spremlja žena, brat ali pa kakšen prijatelj.

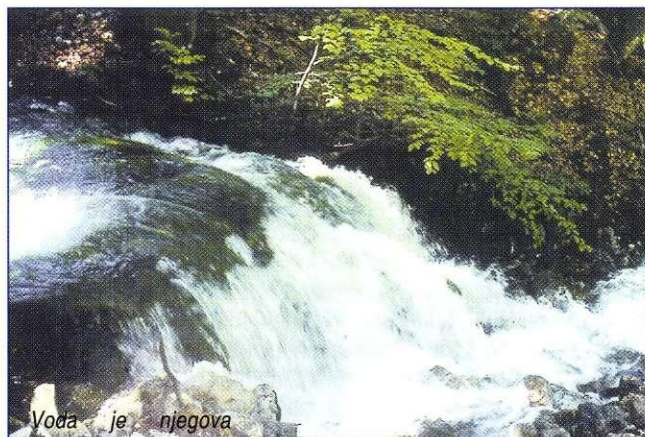

S poti na Dovško babo so lepi razgledi na Julijce.

Prej ste omenili fotografiranje. Ali se ukvarjate tudi s tem?

Zadnje čase kar precej. Nekaj učnih ur mi je dal znani planinski fotograf Jakec Čop. Kar precej me je naučil in mi na mojih diapozitivih pokazal, kje delam napake. S fotografijami je tako: poslikaš cel film, dobrih posnetkov pa je malo ali pa tudi nič.

Ali bo počasi nastala kakšna tematska zbirka? Kje jo boste predstavili?

*Voda - je njegova
priključena fotografska
tema - na slikah pri
izviru Mrzle vode.*

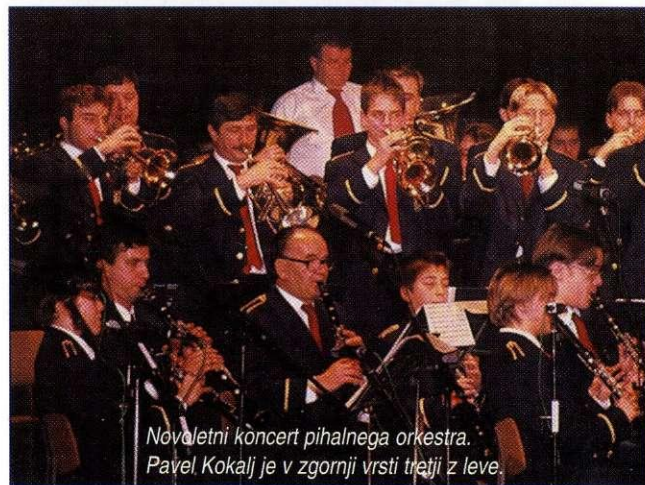

Pripravljam zgodbo o potoku Jerman, ki izvira pod Srednjim vrhom. Fotografije - predvidevam da jih bo okrog sto, bodo prikazovale njegovo pot od izvira, ko privre iz zemlje, pa do izliva v Savo. Kje in kako bom to predstavil, moram še razmisliti pa tudi izkušnji še nimam.

Koliko časa pa ste že član pihalnega orkestra?

Pri godbi sem že več kot 40 let, uniformo pa imam že 39 let. Ko sem

začel igrati v orkestru, sem bil še osnovnošolec. Veliko sprememb se je zgodilo v teh letih. Najlepše obdobje za orkester pa je bilo v

*Novoletni koncert pihalnega orkestra.
Pavel Kokalj je v zgornji vrsti tretji z leve.*

sedemdesetih letih. Takrat smo veliko gostovali doma in tudi v tujini. Organizirana so bila srečanja tovarniških godb na pihala. Nekatera od teh so postala tradicionalna in so se ohranila do danes. Sodelujemo pa tudi z orkestri iz zamejstva. Pobrateni smo z godbeniki iz Banjarol v Italiji in iz Podkloštra v Avstriji. Z njimi se

srečamo vsako leto in vedno je zelo prijetno.

Tudi potapljate se že dolgo? Kdo vas je navdušil?

Vedno sem želel, da bi tudi ta šport podrobneje spoznal. Leta 1980 sem naredil izpit in od takrat sem tudi član blejskega kluba.

Potapljanje je poleti že skoraj množičen šport predvsem ob morju, zato priporočila začetnikom ne bodo odveč.

Morske globine so zelo lepe in vznemirljive, a zelo nevarne, zato naj vsak, ki bi se rad potapljaj, najprej naredi tečaj in izpit. Vsako pomlad in jesen ga organiziramo tudi na Bledu. Na tečaju se boste seznanili z vsemi pravili, ki jih je pri potapljanju potrebno upoštevati. Na prvi potop naj gre vsakdo v spremstvu izkušenega potapljača in ne sam!. Tudi mesto potapljanja mora biti označeno z vidno rdeče-belo bojo, v bližini pa naj bo čoln. Na ta način smo opozorili kopalce in plovila, ki so v bližini, da je nekdo pod vodo. Paziti moramo tudi na vodni tok, ki je v ožinah lahko zelo močan, pa na valove. Zelo veliko nesreč se je zgodilo zato, ker tisti, ki so se potapljali, niso bili seznanjeni z osnovnimi pravili. Upoštevati jih morajo tudi izkušeni. Pod vodo, še posebno v večjih globinah, moramo biti zelo previdni in ne smemo precenjevati svojih sposobnosti.

Kateri dogodek s potapljanja se vam je najbolj vtisnil v spomin?

Kar nekaj jih je bilo, vendar žalostnih ne bom omenjal. Med potapljanjem v Blejskem jezeru je mimo mene priplavala velika senca. Zelo sem se ustrašil, potem pa sem le pomislil, da ne more biti nič strašnega. Izkazalo se je, da je mimo mene priplaval zelo velik krap. Spomnim se tudi, kako nas je prestrašil eden od članov našega potapljaškega kluba. Zelo dolgo ga ni bilo iz vode, tako, da nas je že skrbelo. Potem pa je prišel ven s plavutkami naprej. Prepričani smo bili, da je z njim nekaj narobe, takrat pa se je obrnil in se posmejalo.

Veliko se jih potaplja zaradi podvodnega ribolova? Ali imate tudi vi kakšno trofejo?

Prav predan ribič nisem. Včasih se mi posreči ujeti kakšnega ugorja. Pred leti pa sem na Hvaru ujel kirno. Na to sem bil sem zelo ponosen, čeprav ni bila kaj prida velika, ker velja za zelo zahtevno ribo.

Imam občutek, da to še niso vsi vaši konjički.

Res je. Modelarstvo me tudi veseli. Izdelal sem že nekaj modelov ročno vodenih letal. Pred leti sem doma popravljaval avtomobile. Saj se še spomnim ne več, kaj vse sem že počel. Sem takšne narave, da me zanima veliko stvari, zato mi ni nikoli dolgčas, časa za vse pa mi običajno zmanjka.

Pavel Kokalj je sedaj, ko zaključujem te vrstice, že na letnem dopustu. Zahvaljujem se mu za pogovor in želim, da bi dopust preživel čim lepše.

L.M.

OBVESTILO!

Vse uporabnike obveščam, da bo
Strokovna knjižnica - ACRONI
zaradi letnega dopusta
ZAPRTA
od 30. 07. do 17. 08. 2001

NI MI VSEENO!

Na uredništvu smo sprejeli sklep, da bomo objavljali le podpisane predloge, kritike, ki jih bomo našli v nabiralnikih, zato vas prosimo, da se v prihodnje podpišete s polnim imenom in priimkom. Anonimnost je še vedno zajamčena, saj jih bomo objavili brez podpisa. Prav tako ne bomo več objavljali anonimnih pisem, ki se bodo nanašala na imenovane posameznike. Odstopili jih bomo v reševanje imenovani osebi ali pa njenemu nadrejenemu oziroma ustrezni službi, od njihove presoje pa bo odvisno, ali bo odgovor objavljen v Novicah.

Št. 128: Pritožba na neprimerno vedenje varnostnika - odgovor
Pri preverjanju in ocenjevanju varnostnika P.R. smo ugotovili, da je zelo dosleden in natančen - predvsem pri ugotavljanju predčasnih oziroma nedovoljenih izhodov delavcev iz Hladne valjarne, prinašanju alkoholnih pijač v varovano območje ter protipravnem odtujevanju premoženja. Njegove ugotovitve so evidentirane v Poročilu o ugotovitvah in poslani tudi na upravo družbe Acroni. Menimo, da so anonimno pritožbo sestavili delavci, pri katerih je varnostnik ugotovil nepravilnosti, ker bi radi dosegli njegovo premestitev na drugo delovno mesto. Tako bi se znebili varnostnika, ki nadpovprečno vestno ugotavlja nepravilnosti ter opravlja službo varovanja zaupanega mu premoženja

Varnost Kranj, d.d.

Naše podjetje je zaupalo varovanje Acronija in nadzor na vhodih kranjski varnostni službi VARNOST KRANJ d.d., ki vodstvo Acronija redno obvešča o varnostnih razmerah na območju varovanja, to je našega podjetja.

Pri sistematičnih varnostnih obhodih in pregledih varovanih objektov ter območja so varnostniki ugotovili veliko pomanjkljivosti in kršitev. Samo v zadnjih dveh mesecih so njihove ugotovitve sledeče:

- varnostna ograja je kljub sanaciji ponovno poškodovana in uničena na več mestih, kjer delavci vstopajo v podjetje in iz njega izstopajo, ne da bi registrirali izhod in prihod,
- na posameznih območjih je več pomanjkljivosti pri protipožarnih sredstvih, zlasti so pretečeni roki potrebnega servisiranja gasilnih aparatov in nepopolna oprema hidrantov,
- zabeleženi so bili tudi poskusi vnosa alkoholnih pijač v podjetje,
- najbolj pogoste kršitve pa so predčasni izhodi brez evidentiranja. V tem času je bilo zabeleženih kar 13 primerov kršitev. Največ kršiteljev je iz PC Hladna predelava.

Sestavni del urejene družbe je tudi red na področju delovnega časa in izkoriščenost delovnega časa.

Za vse kršitve smo in bomo tudi v prihodnje uvedli disciplinski postopek.

V prihodnje želim, da bi bilo potrebno varnostnikom VARNOSTI KRANJ obravnavati čim manj primerov. S skupnimi moči bomo pripeljali varnost na potrebno raven in s tem izboljšali celovito podobo Acronija.

Banko Branko

Št 129: Vprašanje za direktorja ter vodja vzdrževanja v PC Vroča predelava

Zakaj se v brusilnici valjev na določeni izmeni -predvsem v nočnem času- dela le 2 – 3 ure. Občasno registrirajo tudi prisotnost tako, da "štemplja" eden še za ostale. Če nimajo dovolj dela, naj pomagajo nam, ključavničarjem, ki ga imamo več kot dovolj, in če izmenski vodja ne obvlada svojega dela, naj dobro plačano delovno mesto prepusti drugemu, ki je sposobnejši od njega.

Glede na to, da je omenjeno vprašanje nekoliko nejasno, bom vseeno poskušal po najboljši moči nanj odgovoriti.

Za žigosanje veljajo vsem poznana pravila, ki se jih je potrebno držati. V sodelovanju z družbo Varnost Kranj izvajamo tudi nadzor, tako da skušamo zlorabe zmanjšati na najnižjo možno mero. Proti kršiteljem pa tudi ustrezno ukrepamo.

Pri izboru sodelavcev igra zaupanje ključno vlogo. Brez zaupanja ne gre in po mojem mnenju g. Rozman opravlja delo Izmenkega vodje proizvodnje na lokaciji valjarne vestno in odgovorno. Prav zaradi tega sumim, da sta njegova zavzetost in delavnost nekomu trn v peti in povod za pritožbe ter obrekovanja.

Sodelavce pa bi rad spomnil, da vse pripombe in pobude sprejemam dobronamerno, tako da naj ne mučijo svojih rok s pisanjem anonimnih pisem, pač pa naj neposredno svoje nadrejene seznani s težavami. Sam se trudim biti čimveč prisoten v proizvodnji, tako da se lahko srečamo tudi tam in se pogovorimo o težavah.

Slavko Kanalec

Št. 130: Inovacijski dohodek

V začetku junija je bil v Delu objavljen intervju z glavnim direktorjem, ki je izjavil, da so zavidljivi rezultati poslovanja v zadnjem letu predvsem posledica velikega angažiranja vodilne skupine, strokovnjakov s posameznih področij, pa tudi vseh zaposlenih. Eno od meril doprinosa slednjih je prav gotovo gospodarska korist, ustvarjena z inovacijami, zato bi bilo zanimivo vedeti, koliko je ta vplivala na čisti dobiček Acronija. Očitno številka ne more biti visoka, sicer bi se z njo nekateri že zdavnaj hvalili, pa tudi inovacijske nagrade bi bile višje.

Odgovor na to vprašanje lahko preberete v tej številki Novic v rubriki INOVACIJE.

Avugst Novšak

ANKETA

Tudi v letošnjem letu smo v Acroniju omogočili preko sto dijakom in študentom – otrokom naših zaposlenih, počitniško delo. Opravljali ga bodo v času od junija pa do konca septembra. Nekaj smo jih poiskali in prosili, da se nam predstavijo in povedo svoje vtise:

Boris Vidmar

Obiskujem elektrotehnično šolo v Kranju. Na počitniškem delu nisem prvič. Tudi lani sem delal med počitnicami v Hladni valjarni. Delo mi je všeč, koristilo pa mi bo tudi v šoli. Z denarjem, ki ga bom zaslužil, bom odšel na morje.

Enes Blekič

Končal sem tretji letnik srednje zdravstvene šole. Fantom na kontilivu pomagam pri njihovem delu, pa tudi kaj počistim ali pospravim. Denar bom namenil za moj konjiček – glasbo, s katero se bom, upam, nekoč profesionalno ukvarjal.

Aleš Krivec

Počitniško delo opravljam na oddelku informatike. Sem tudi štipendist Acronija. Študiram računalništvo, zato je to obenem tudi nekakšno izpopolnjevanje. Trenutno pišem program za Acronijeve domače strani na internetu. Nekaj denarja bom porabil za morje, ostalo bo pa za žepnino.

Marinko Božič

Dokončal sem šolo za poslovne tehnike. Vpisal sem se na ekonomsko fakulteto in trenutno čakam na odgovor. Tukaj pomagam pri raznih opravilih. Delo je nevarno, če ne upoštevam pravil. Zaposleni zelo pazijo na nas in so do nas prijazni. Tudi lani sem bil pri vas na počitniškem delu v vroči valjarni.

Tam se mi je zdelo težje. Prišel sem ravno na remont.

Rok Kobilica

Obiskujem 3. letnik strojne tehnične šole na Jesenicah. Na počitniškem delu bom cel mesec julij. Opravljam razna pomožna dela in pomagam tu zaposlenim. Denar bom porabil za šoferski izpit.

Tarik Omanović

Sem dijak srednje grafične šole. Na počitniškem delu sem prvič. Delo ni težko in za varnost je poskrbljeno. Od začetka me je bilo malo strah, vendar sem se hitro navadil. Z denarjem, ki ga bom zaslužil si bom mogoče privoščil počitnice na morju.

Sebastijan Smodiš

Dokončal sem prvi letnik gimnazije. Zaposleni zelo pazijo na nas in tudi delo ni pretežko. Drugo leto bom še prišel. Kakšnih posebnih načrtov za počitnice nimam. Najprej se bom dobro naspal.

Grega Bregar

Hodim na ekonomsko šolo v Radovljici. Delal bom en mesec, da bom malo zaslužil. Mogoče drugo leto spet pridem.

Matej Pogačnik

Letos sem dokončal šolo za poslovne tehnike. Tukaj sem kar zadovoljen, čeprav delo ni v skladu z mojo izobrazbo. Kaj morem, rabim denar. Najbrž bom delal tudi naslednji mesec na Vršiču. Zaslužiti moram za šoferski izpit. Še bom prišel na počitniško delo.

L.M.

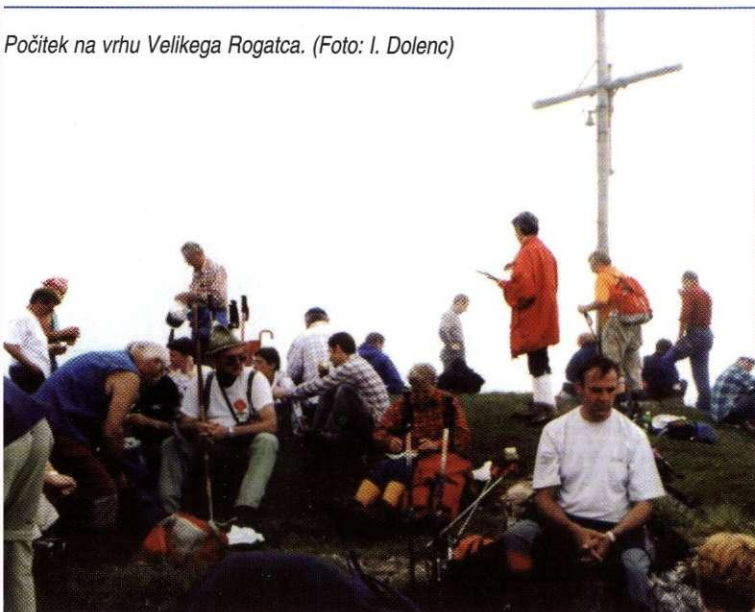
POHODNIŠTVO

DRUGI POHOD SLOVENSКИH ŽELEZARJEV NA VELIKI ROGATEC

Predzadnjo soboto v juniju so železarji iz Raven na Koroškem organizirali drugi pohod na Veliki Rogatec, po domače Veliki Rogac v Kamniško-Savinjskih Alpah.

80 pohodnikov z Jesenic se nas je ob petih zjutraj z avtobusom odpeljalo proti Štajerski. Temni oblaki nad nami niso napovedovali lepega vremena. Proti Kamniku je začelo deževati, vendar le za kratek čas. Med vožnjo čez Črničev na Gornji grad se je razvedrilo. V Ljubnem ob Savinji so se nam pridružili pohodniki iz Štor in Raven. Peljali smo se ob Savinji navzgor proti Lučam. Videli smo utrjene bregove. Savinja je namreč ob nalivih zaradi velikega padca v Zgornji Savinjski dolini zelo divja in poplavlja. Pred Lučami smo preko mostu zavili v dolino Krnice do okrepčevalnice Logar. Od tu smo nadaljevali peš po makadamski cesti mimo samotnih kmetij Spodnji in Zgornji Klinar do Zgornjega Špeha. Kmetije ležijo na nadmorski višini 1000 m in več ter so nekatere zapuščene.

Počitek na vrhu Velikega Rogatca. (Foto: I. Dolenc)

Ljudje so namreč zaradi lažjega zaslужka odšli v dolino. Včasih pa so bili tu poznani »rižmojstri«, ki so skrbeli za spravilo hlodovine po strmih drčah v dolino. Les so razžagali in ga potem s splavi vozili po Savinji in Savi celo do Beograda. Pot od Zgornjega Špeha smo nadaljevali po gozdu, po strmi stezi do vrha Velikega Rogatca. Sonce je začelo kukati iz megle, vendar nam oblaki niso želeli razkriti lepote pokrajine pod nami in okrog nas. V jasnem vremenu bi imeli lep razgled na okoliške hribe s samotnimi kmetijami in ostale gore Kamniško-Savinjskih Alp. Vračali smo se po isti poti. Navzdol je bila pot še bolj zahtevna in je bilo potrebno paziti zaradi zdrsa. Pri vrnitvi do okrepčevalnice Logar je sonce že bolj pogumno pogledalo izza oblakov. Organizatorji z Raven so poskrbeli za malico in pijačo ter zabavo - ples. Na koncu se je gospod Telcer z Raven zahvalil za lepo udeležbo preko 200 pohodnikov in pohodnike nagradil z majicami.

Vodniki slovenskih železarjev pred okrepčevalnico Logar.

Jeseničani smo se vračali po Savinjski dolini navzdol mimo nasadov hmelja do avtoceste. Tudi takrat so bili vrhovi z Velikim Rogatcem in Raduho v oblakih. Spotoma smo se ustavili na Trojanah in nato zadovoljni nadaljevali pot proti domu. Organizatorji iz Štor nas v septembru vabijo na Menino planino.

Marjan Mencinger

KULTURA, RAZVEDRILO, PROSTI ČAS

PESTRA IN BOGATA PONUDBA GLEDALIŠČA TONETA ČUFARJA JESENICE

Gledališče Toneta Čufarja Jesenice je v juniju že razpisalo abonma za sezono 2001 – 2002. Abonentom in ostalim ljubiteljem bogine Tali je ponujajo na ogled šest gledaliških predstav, tri v domači izvedbi in tri gostujočih gledališč.

Prva premiera v izvedbi Gledališča Toneta Čufarja je napovedana že za mesec oktober – komedija Fadila Hadžića NA VIŠJEM NIVOJU, v režiji Mirana Kende. Sledilo bo delo švicarskega dramatika Friedricha Dürrenmatta OBISK STARE GOSPE, v režiji Marjana Bevka. Kot tretja domača premiera pa bo delo Iva Brešana VELIKI MANEVRI V TESNIH ULICAH, v režiji Matija Milčinskega.

V abonma pa so vključena tudi tri gostovanja: Gledališča Ptuj s prvo slovensko uprizoritvijo MARJETKA, str. 89 (Gretchen 89 f.f.), Primorskega dramskega gledališča Nova Gorica s prestavo TISTEGA LEPEGA DNE in Drame slovenskega narodnega gledališča Maribor PEEP SHOW.

Nadaljevali bodo tudi z že ustaljenim programom za najmlajše: NAŠA – VAŠA MATINEJA. Decembra bo na sporedu pravljica, pripravili pa bodo tudi gledališko delo Kristine Brenkove MODRA VRTNICA ZA PRINCESKO (odrasli za otroke), otroci za otroke pa pojočega KRESNIČKA in še kaj. Študenti in srednješolci bodo pripravili predstavo v okviru mladinskega programa, načrtujejo pa tudi koncerte resne glasbe in še nekaj gostujočih gledaliških predstav.

V Gledališču Toneta Čufarja na Jesenicah se nam tako obeta bogata in pestra sezona 2001 – 2002. Prav gotovo boste v programu našli kaj zanimivega tudi zase.

Joža Varl

PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA ŽELEZARSKIH DRUŽIN PRED LETOM 1941

Iz pričevanj Jeseničanov s Ceste 1. maja, zapisanih leta 1984

V poletnem času dopustov, ko smo nekateri že prišli z letovanja ob morju, drugi se tja morda prav v teh dneh odpravljate, ali pa ste se celo odločili za potovanje v tujino, naj nam ob dejstvu, da si marsikdo ne more privoščiti ne eno, kaj šele drugo, ne bo odveč ozreti se v čas, ko je bila beseda dopust praktično še neznana, vendar pa je ob vseh tegobah in vsakdanjih skrbih prav tako prinašal prenekatero veselja. Pa zavrtimo kolo časa šest in več desetletij nazaj in ga ustavimo, da se nam lahko prikažejo vsaj posamezni drobci utrgani iz spominov.

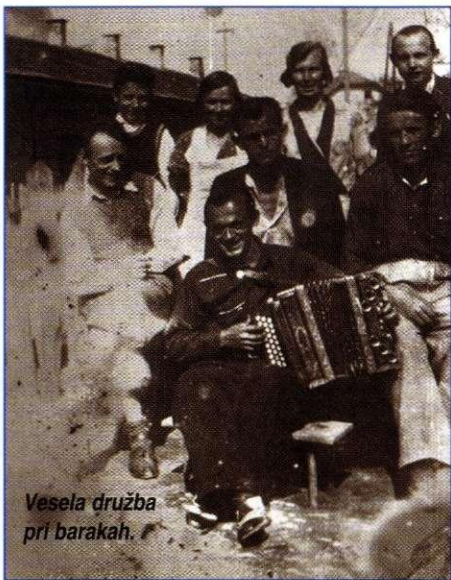
Žene so prestajale hude čase, zakaj moške so ga dosti pili. Ti so se najpogosteje zbirali v gostilni Pri Herman.

Za pijačo pa so skrbeli tudi trije vinotoči v Kurji vasi. Ena žena izmed njih je takole opisala svojega moža :

"Je bil lep in fest a tudi velik lump. Dosti je zapravljal za drušno. Je bil bol hopsl. Jaz sem bila pametna, da sem ga nazaj držala." Druga pa se je pohvalila : "Mož me je povsod peljal. Hodila sva na Bled, pa gobe nabirat."

Po viru iz leta 1907 je bilo na Savi kar 9 gostiln. V njih so ob pustnih, velikonočnih in novoletnih praznikih prirejali ples ob živi glasbi. Tja so radi zahajali tudi podmežaklarski fantje in dekleta. Plesali pa so tudi v društvenih domovih. V okviru teh plesov je bila značilna tudi prireditve Vinske trgatev, ki so jo organizirali na Martinovo nedeljo, in Krofova trgatev v predpustnem času. Takrat so se našemljeni muzikantje na s konji vpreženem vozu peljali skozi Jesenice in vabili na zabavo. V gostilniškem ali društvenem prostoru so s stropa navzdol razobesili grozde oziroma krofe, ki so jih morali med plesom sneti z usti.

Stanovanka danes že podrti najstarejše tovarniške barake pa je pripovedovala: "Ko sem bila še dekle, smo se zbrali punce in fantje iz naših štirih barak. Eden je šel po harmonikarja. Potem pa smo zaplesal kar na prostoru med drvarnico in hišo." V predvojnem času je mladina obiskovala tudi kino predstave. A

Vesela družba pri barakah.

ne vsa. Kar potrjuje tudi naslednja izjava:

"Doma je bil samo del (gradnja hiše). V desetih letih (od 1930 do 1940) sva bila z ženo le štirikrat v kinu."

Vsi so radi hodili na krajše izlete. Največkrat v hribe, in sicer na

Mežaklo, Golico in na Stol. Dekleta in fantje so se včasih zbrali ter šli peš skozi Vintgar in nazaj.

Najbolj pestro in veselo je bilo za 1. maja. Dekleta so vstala že ob treh, da so pripravile pušeljce in spletle mlaje. Fantom so na prsi pripele nageljne. Najbolj zavzeti in pogumni med njimi so že ponoči razobesili rdeče zastave ter v skale narisali srp in kladivo. Vse napredno delavstvo se je zbralo pri Jelenu, potem pa so se množice (dekleta in

Nedeljska obleka deklet.

žene z rdečimi rutami, fantje in možje z rdečimi nageljni v gumbnicah, žandarji pa za njimi) odpravile po cesti, ki je prav zaradi teh sprevodov med vojno dobila naziv Banditenstrasse, po vojni pa ime Cesta 1. maja.

Živo je bilo tudi na dneva sv. Petra (29.junija) in sv. Valentina (14.februarja), ko je bil mali sejem, ter na dan sv. Jožefa (19.marca) ob času velikega sejma. Takrat je bila Stara Sava polna stojnic s pisanim blagom - od čevljev, igrač, semen, suhe robe do škofjeloških kruhkov. Pred graščino in cerkvijo pa so igrali in plesali.

Kako pa je bilo v naselju ob navadnih dnevih? Nekaj nam odkrijejo že naslednje besede:

"Dons v blokih se stranke več ne poznajo, včas pa so se ženske med sabo poznale, se opravljale in zmerjale z vsem prasicam. Po tri ali štiri smo se zbrale in vsaka je prinesla ročen del s sabo."...." Eni so bili tudi za nemškutarje ali pa kakor se veter obrne. Ljudje so od hudirja. Hinavci. Vsak je bil bolj za sebe in je delal za sebe, kakor je vedel in znal. Pobožnjakarje smo imenovali ajmohtarje. Ime so dobili ob volitvah, ko je klerikalna stranka delila ajmoht (obaro), da bi podkupila volivce."....."Tukaj smo sami delavci in smo vkup držal."

Otroci prve barakarske generacije, ki so se rojevali kar skoraj

vsako leto eden za drugim, so morali dosti pomagat pri hišnem delu. "O, so nas znali ponucat. Ko sem bila stara dvanajst let, sem zamesila že po tri hlebe kruha, če je bilo z mamo kaj narobe. Po šoli smo morali s starši njivo plet, nosit futer. Smo pasli koze in za njih je bilo treba že pred poukom natrgat vejenk."

Igrali so se po dvoriščih, po travnikih in v gmajni. Dekletca

Deklica s punčko iz cunj.

so si kar v štorih uredila male sobice za svoje, iz cunj narejene punčke. Fantiči so se šli prava vojskovanja v igri Ravbarji in žandarji. Oblikovali so dve skupini. Tisti, ki so stanovali v gornjem koncu naselja, so se šteli za nekaj višjega in so skupaj držal nasproti onim iz dolnjega konca. Med njimi je prihajalo do resnih pretepov. A nobeden ni smel prijokati domov, saj bi ga potem še ata našeškal. Vsi savski otroci pa so gojili sovraštvo nasproti jeseniškim. Ko so savski prišli skozi tunel, ki je vodil pod železnico na Jesenice, so jih pričakali jeseniški pobje in jih pretepli. Dekletca so se pa bala zanje.

Fantje so igrali "fuzbal" na igrišču, ki so ga uredili sredi naselja. Hazeno (rokomet) pa so igrala tudi dekleta.

Pogosto so fucali in igrali tenis. Pozimi so skoraj vsi smučali, sankali pa so se še s težkimi sankami. Večina je bila vključena v športni klub Bratstvo. Največ znanih predvojnih jeseniških športnikov je izšlo prav iz podmežaklarskih barak. V tistem času si veljal za gospoda, če si imel kolo. Avtomobili so se šele začeli pojavljati, saj so bili le trije na celih Jesenicah. Večje punce so hodile telovadit k Jelenu, pa tudi k Sokolu.

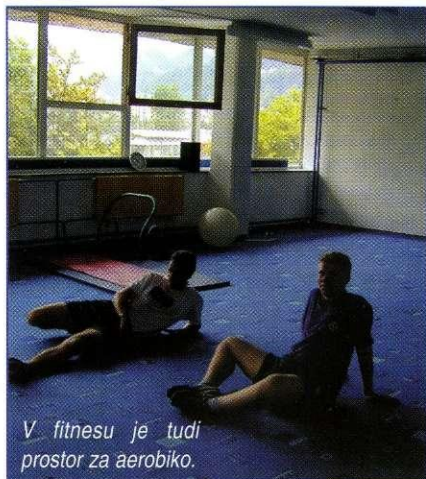
S te ceste so bili večinoma člani tudi ostalih sekcij delavsko kulturno prosvetnega društva Svoboda, v katerem so aktivno delovali kot igralci, godbeniki... Na veselice k Jelenu so šle tudi cele družine s tega konca.

Zdenka Torkar Tahir

FITNES V HOKEJSKI DVORANI ODPRT TUDI MED POČITNICAMI

Športno društvo Jesenice je skupaj s fitness centrom Samsom že spomladi odprlo fitness center v tretjem nadstropju hokejske

V fitnesu je tudi prostor za aerobiko.

dvorane (nekdanjem diskontu.)

Fitnes center je moderno opremljen. Za svoje treninge ga uporabljajo člani klubov Športnega društva Jesenice, hokejisti, smučarji. Športno društvo Jesenice pa vabi tudi druge, ki želijo vaditi v fitnes centru v hokejski dvorani Podmežaklo, da se jim pridružijo. Fitnes center je odprt od

ponedeljka do petka od 10.00 do 22.00, ob sobotah pa od 16.00 do 22.00 ure. Čeprav večina fitnes centrov preko počitnic svoja vrata zapre, pa bo fitnes center Podmežaklo odprt tudi takrat. Poleg vadbe na napravah za fitnes je v fitnesu tudi poseben prostor za vadbo aerobike, tai - bo in podobno.

Pri Športnem društvu Jesenice bodo vašega obiska v fitnesu zelo veselili.

KOPALIŠČE UKOVA - ČISTA VODA, PRIJETNA OSVEŽITEV

V poletnih dneh marsikdaj razmišljate, kje bi se osvežili. Vabimo vas na kopališče Ukova. Čeprav je kopališče Ukova eno od najstarejših kopališč v Sloveniji, pa se pri ŠD Jesenice vsako leto potrudijo, da ga pripravijo za svoje obiskovalce. Voda je ogrevana na 25° C, prizadevajo pa si, da je vedno čista. V ta namen vodo redno pregleduje Zavod za zdravstveno varstvo iz Kranja, ki v zadnjih dveh letih ni imel nikakršnih pripomb na čistost vode v bazenu. Kopališče je odprto vsak dan od 10. do 18. ure. Cene vstopnic so zmerne. Vabijo pa vas tudi na večerno rekreacijsko plavanje vsak ponedeljek, sredo in petek od 20.00 do 21.30.

PLAVALNI TEČAJI

Za najmlajše neplavalce tečaji že potekajo v dopoldanskem času. Informacije o le-teh lahko dobite na kopališču Ukova ali upravi ŠD Jesenice.

Franci Fon z malimi nadebudneži.
Kdo ve koliko jih je že naučil plavati.

Ker pa ugotavljajo, da je kar precej interesa za tečaj plavanja za odrasle neplavalce, so se pri Športni zvezi Jesenice odločili, da skupaj s Plavalnim klubom Jesenice organizirajo tečaj tudi za odrasle. Tečaj bo predvidoma potekal od 20. do 27. avgusta v večernem času na kopališču Ukova. Vse zainteresirane prosijo, da se predhodno prijavijo na Športni zvezi Jesenice, tel. 5863 364, kajti tečaj bo organiziran le, če se bo prijavilo več kot pet kandidatov. Cena sedemdnevnega tečaja je 8.000 tolarjev.

B. Jeršin

DOPUSTNIŠKI DNEVI PRED DOMAČIM PRAGOM

Včasih je potrebno le malo domišljije, pa si lahko tudi v domačem okolju prijetno zapolnimo poletni dopustniški dan. Ljubitelji planin se radi podajo na znane vrhove v Karavankah, kjer znova in znova srkajo vase danosti narave, kot so lepo označene in speljane planinske poti, lepi razgledi po Gorenjski in Koroški in utrip planin, kjer spoznate še delček kmečkega življenja, prileže pa se tudi požirek domačega mleka.

Pri Planinskem društvu Jesenice vso skrb namenjajo tudi planinskim potem na njihovem območju. Danes predstavljamo tri nove, ki vam jih ponujajo za prijeten poletni planinski izlet.

Dom Pristava v Javornškem rovtu.

Prva pot je od Jesenic preko Jelenkamna do Pristave, druga je od Jesenic preko Sedmih grabnov do Črnega vrha. Za vsako potrebujete dve uri hoje, sta dobro označeni in z lepimi razgledi na okolico.

Pri koči na Golici.

Tretja pot vodi od spodnje postaje žičnice preko Kogla do kočice na Golici. Ta pot je bolj zahtevna, premagate pa jo v slabi uri.

Naj vas povabimo še na Pristavo v Javornškem rovtu, kjer prav tako lahko preživite lep poletni dan v neokrnjeni naravi, spremljajo pa vas številne zanimivosti. Naj vas danes spomnimo le na Naravoslovno in rudarsko učno pot, za katero skrbi dom Trilobit. Pot je predstavljena na petnajstih opazovalnih točkah. Ko jo podrobno spoznate, lahko ugotovite, kako je okolica vašega praga posejana z bogato zgodovino, naravnimi in drugimi znamenitostmi od narave do cvetja in okamenin.

Morda pa vas včasih tudi kakšna zgodovinska ura obogati z lepim spoznanjem, da živimo v okolju, na katerega smo lahko opravičeno ponosni. Lahko pa le posedite pred domom, kjer je lepo umetno jezero ali pa se sprehodite do izvira potoka Javornika, ki je tudi vreden ogleda.

Tekst in fotografije Janko Rabič

SMEH JE POL ZDRAVJA!

Zgoraj omenjeni naslov prav gotovo velja, pa čeprav včasih tečejo tudi solze, k sreči od smeha. Kako čudno, mar ne?

Pravijo, da takrat, ko se smejiš, intenzivno dela šestdeset različnih mišic na obrazu. In ker so te mišice, pri tistem, ki se veliko smeje, v stalnem gibanju, se obraz ne stara. Izgleda mladosten. Drugače je pri tistem, ki se čemerno drži in je vedno nezadovoljen, mrk, »zategnjen«. Tak človek, ki se redko smeji, ali pa sploh ne, izgleda starejši. Kdo bi si mislil? Pa je menda res.

Poznam ljudi, ki se smejiijo še takrat, ko je situacija bolj žalostna, kot vesela. Npr: grdo je padel in si na zadnjici raztrgal čisto nove hlače; začel se je smeјati, čeprav ga je zadnja plat močno bolela. Prav je, da se smeјimo svojim nerodnostim, bolj kočljivo pa je, če se ob takih in podobnih dogodkih smeјimo drugemu, če nismo gotovi ali je pripravljen sprejeti naš smeh. Lahko bo užaljen, jezen, ali pa se bo skupaj z nami smeјal.

Ste že kdaj videli, kako ob kakšnem nerodnem dogodku otrpnejo obrazi in nekaj sekund za tem bruhnejo v smeh. Ali ni to boljše, kot pa se jeziti, jokati, zmerјati?

Ljudje smo po večini radi v družbi tistih, ki se pogosto smeјijo. Pa ne samo ob smešnih trenutkih; taki ljudje se smeјijo tudi spontano, že ob pozdravu ali ko vstopijo v prostor. Kot bi posijalo sonce, ko se pojavijo pred teboj. Odsevajo zadovoljstvo, prijaznost, srečo. Mar ne rečemo: »Saj kar žari, sreča mu sijе z obraza.«

So pa nekateri, ki se kar ne morejo smeјati. Smeh zadržujejo v sebi iz kakršnegakoli vzroka. To verjetno tudi zdravo ni, kot ni zdravo zadrževati solze, kadar smo žalostni. Takim priporočam, naj gredo na samotno planino in spustijo smeh iz sebe. Smeh, ki je sicer čustvo, mora ven iz človeka.

Da se nekateri smeјijo tudi vsaki neumnosti? Pa kaj! Naj nas to ne moti. Življenje pač jemljejo z vesele plati. In tako je tudi prav.

Ni kar tako za zanemariti takšno razmišljanje. Tudi o smehu.

Premalo ga je, čeprav nič ne stane. Rekla bi celo, da se ljudje vse manj smeјijo tudi takrat, ko je to samo po sebi razumljivo.

Smeјmo se čim več, bodimo veseli, za solze in žalost bo še dovolj časa. Pride, pa mine! Tako, kot za dežjem vedno posije sonce. In smeh, kot zdravilo, je zastoj.

Majda Rebernik

BILO JE PRED 50 LETI...

ŽELEZARNA

Življenje in delo v jeseniški železarni je odraz vsestranskega napredka, saj po obratih veje življenje zavestnega samoupravljanja. Predsodek, ki se je pojavljal ob prevzemu tovarne, da je delavci ne bodo mogli sami upravljati, se je že popolnoma razblinil...

Pri uresničevanju socialističnega načela nagrajevanja po delu in sposobnosti so se doslej ponekod kazale slabosti v sistemu plač.

Po novem naj bi le-te vsebovale tri prvine: državno zajamčeno plačo, spremenljivi del in udeležbo pri dobičku, s čemer bi odpravili popolnoma poenoten sistem. Prva dva dela sta sestavini stroškov proizvodnje, udeležba pri dobičku pa lahko bistveno poveča motivacijo in zanimanje za proizvodnjo.

SPLOŠNO

Vročina je na Jesenicah, ki premorejo eno samo asfaltirano cesto, z makadama vpila vso vlago, zato so ceste prekrte z debelim prahom. Škropilnice, ki si jo že dolga leta želimo, še vedno nimamo... Vročina suši tudi naša telesa in žeja je vedno večja. Celo tisti, ki nikoli ne zahajajo v jeseniške lokale, so si zaželeli piva, tega pa žal tudi ni...

Slaščičarski "mojster" iz Makedonije je v neuglednem prostoru nasproti kolodvora uredil delavnico za sladoled. Predstavniki Sveta za zdravstvo pri MLO Jesenice si je stvar ogledal in v poročilu zapisal: ... V prostoru je star štedilnik, stara miza in nekaj stolov. Na tleh je plitva posoda z rumeno tekočino - predpodoba bodočega sladoleda... Razmere so skrajno neprimerne - ni vode, prostor ni bil še nikoli prebeljen, v bližini pa je najprimitivnejše stranišče - latrina...

IZLETI IN DOPUSTI

Sindikat Železarne Jesenice je dne 29. julija izročil svojemu kolektivu dva počitniška domova na Mežakli. Manjši s 25 posteljami že služi svojemu namenu, večjega pa bodo dokončali do začetka zimske sezone, podjetni tovariši pa že razmišljajo tudi o žičnici z Jesenic na Mežaklo. Torej se domovoma obeta lepa prihodnost, delovnemu ljudstvu pa krasen oddih na južnih pobočjih Mežakle...

Sicer jeseniški železarji to leto organizirano letujejo v počitniških domovih v Crikvenici in na Mežakli ter v Rovinju, na Rabu, v Kaštelu Starem in v Ulcinju. Letovanje pa žal ni sezonsko, saj se bije trda borba za doseg plana, tako, da se morajo dopustniki razvrstiti skozi vse leto.

Lastnik velikega vrtiljaka, ki že dalj časa stoji pred postajnim poslopjem, je daroval 20.000 din za otroško počitniško kolonijo.

KULTURA

19. junija sta jeseniško glasbeno šolo, ki je pričela delovati v šolskem letu 1947/48 "inšpecirala" znani skladatelj in pianist Lucijan Marija Škerjanc in načelnica Oddelka za glasbene šole, prof. Vida Jerajeva ter se o njenem delu izrazila nadvse pohvalno...

Kulturno-družabne prireditve na kazinskem vrtu se bodo pričele 2. junija in bodo vsako sredo in soboto zvečer. Na njih bodo nastopile sekcije SKUD "Tone Čufar", nakar bo do 23. ure igral njihov zabavni orkester znane plesne melodije...

ŠPORT

V nedeljo, 3. junija, so bile na Jesenicah krožne motociklistične dirke, na katerih je zmagal Alojz Potočnik z Bleda.

Športniki ŠD "Bratstvo" z Jesenic se zavedajo pomena izgradnje doma kulture v Trstu. Tako so 17. junija odigrali nogometno tekmo s članom slovenske lige "Krimom" iz Ljubljane (0 : 6), izkupiček od prodanih vstopnic pa darovali tržaškim Slovencem.

MALI OGLASI

Poznana oseba, ki trga cvetje na cvetlični gredi pred Državno gimnazijo, naj pazi, da ne bo neprijetnih posledic.

8. julija je iz "Projekta" na Javorniku v smeri proti Lescam ušla majhna kobila kostanjeve barve. Kdor bi kaj vedel o njej, naj to proti nagradi sporoči direkciji.

Izvečki iz člankov "Jeseniškega kovinarja",
glasila OF okrajev Jesenice- mesto in Radovljica
zbral Zdravko Kovačič

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

LARAFIJA, STRAŽA, KARAVANŠKI PREDOR, IDILIKA, OGLEDALO, LOM, OTRIN, ANA, ČN, ALAIN, IST, VERNE, VENTIL, POLIR, AVE, KS, AKIRO, L, ROD, AKOLADA, TORNADO, OBI, OZARE, ARS, SVAJA, LEAR, BATIK, KALANJE, KARAVELA, IRANIST, NATIKAČ.

nagrade prejmejo:

1. nagrada (5.000 SIT): **Franci Bremec, Aljaževa 15, 4270 Jesenice**

2. nagrada (4.000 SIT): **Mile Zukič, C. Revolucije 8, 4270 Jesenice**

3. nagrada (3.000 SIT): **Nadja Kilar, Terenska ul. 09, 4270 Jesenice**

Nagrade boste prevzeli osebno na blagajni Acronija (v upravi stavbi na Koroški Beli - pritličje levo) vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

NAGRADNA KRIŽANKA: PLANINSKO CVETJE

Rešene nagradne križanke pošljite do 10. septembra 2001 na uredništvo Novic po interni pošti ali pa na naslov SŽ Acroni d.o.o., Cesta Borisa Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto ne pozabite pripisati »NAGRADNA KRIŽANKA« Nagrade so denarne in jih poklanja ACRONI:

1. nagrada 5000 SIT, 2. nagrada 4000 SIT, 3. nagrada 3000 SIT.

Ime in priimek: _____ Naslov: _____

Poštna št. _____ Pošta: _____

	AVTOR DRAGO RONNER	SAMICA ORLA	DVOGOVOR	INDIJSKI BOG OGNJA	REZILO	ARMENSKI ŠAHOVSKI VELE-MOJSTER (GARI)	GEO-METRIJSKO TELO	ŠAMPION	IZDELOVALEC SKODEL	OTROŠKA HRANA	DANSKI OTOK V MALEM BELTU	EVROPSKA UMETNOSTNA SMER	ŽIVAL Z OŽIGALKAMI	SLANO JEZERO V TURČIJI
	HRVAŠKI SKLADAT. (KRSTO)					ANA KARENINA								
	TONJE PAVČEK													
								OPOZORILO						
								KARCINOM						
	HRVAŠKA IGRALKA (INGE)					ČEŠKI PISATELJ (JAN)					ANTON GRIZOLD			NAJDALJŠA FRANCOŠKA REKA
						KERATIN								
	KEMIJSKI ZNAK ZA KOBALT			POVRŠINA						NOVOST	PRINC IZ MAHAB-HARATE			
				OPRAVIČILO IZGOVOR										
	NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ				VRTINČAST VIHAR						POD, TLA			
					OKOLICA						PESNIK JENKO			
	SEŠTEVANJE	SPOJ GLAVE S TRUPOM	KRAJ NA NORANJSK. GRŠKA ČRKA				LADO JAKŠA	MESOJEDA RASTLINA						
								TUBERKU-LOZA						
									NAMESTNIK CERKVE-NEGA PREDSTOJ-NIKA					
	AGNI JE INDIJSKI BOG OGNJA	MOŠTVO, TEAM	NOTRANJJI ORGANI SL. BALETNIK MOJMIK						VEČJI KOS POHIŠTVA					
									LUŠČINA					
	AMERIŠKI REŽISER KAZAN			REKA V KAZAHSTANU SKANDIN. MOŠKO IME			ITALIJANSKI FILMSKI KOMIK							
					VEZNIK			PERZUJA						
					POT NEBESNEGA TELESA			VIŠOK GORSKI VRH						
	ITALIJANSKA IGRALKA MIRANDA		IGRA Z ŽOGO								UČENEC V DIJAŠKEM DOMU	PISATELJICA PEROCI		
			OKLEPNO VOZILO											
	ELIKA ČRNO-KASTA ZVER				DVA GRŠKA POVELJINIK PRED TROJO	DVOSEDEŽ-NO KOLO							TVAR, MATERIJ	MAJHEN DIRKALNI AVTO
						PEVKA BARUCA								
	IAŠA PEVKA RUPEL			INDONEZ. OTOK					ROSIKA JE MESOJEDA RASTLINA					
				SL. IGRALEC (EVGEN)										
									MESTO V EGIPTU					
									KAREL ČAPEK					
	BOLEZEN SIVA MIRENA										PEVSKI ZBOR			
	KASPAROV JE ARMENSKI ŠAHIST	PLEME, ROD						VEČJA OSTRA SKALA			ŽOGA ZUNAJ IGRISČA			

STARI KOZOLCI

STARI KOZOLCI
KOT BUDNI STARŽARJI
TAM ZA VASJO
ŽE STOLETJA BEDE,
KO SONCE PRIPEKA
IN VETER JIH ZIBLJE,
V SVOJEM DROBOVJU
LE TIHO JEČE.

STARI KOZOLCI
TKEJO LEPOTO
TRAVNIKOV NAŠIH
IN ŽITNIH POLJÁ,
V ROVTIH SAMOTNIH
SO PTICAM ZAVETJE,
KO MRZLA SE ZIMA
PRIPLAZI Z NEBA.

STARI KOZOLCI
KLJUBUJEJO ČASU
VIHARJEM POSTAVLJAJO
TRDNO SE V BRAN,
LE STRELA JIH VČASIH
Z OGNJEM OBIŠČE
TÁKRAT SE BOJUJEJO
VEDNO ZAMAN.

STARI KOZOLCI
NAŠE BOGASTVO,
KI SE POZABLJA
KOT SVET NEPOZNAN,
Z NJIMI IZGINJA
DAVNA PRETEKLOST
TÓNE V POZABO
KOT VČERAJSNJI DAN.